

Upravnstvo. Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čak. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wlen št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica šte. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Vojaški činitelj v angleški politiki

Angleška politika je za evropske kontinentalce, ki so vajeni misliti in soditi predvsem z vidika neposrednih evropskih interesov, precejšnja uganka. Z nezaupanjem spremljajo po Evropi izjave angleških politikov tudi tedaj, kadar so same po sebi povsem jasne, ker se jim zdi, da ima Anglija vedno dve orožji v ognju, iz katerih vari svojo tradicionalno politiko evropskega celinskega ravnovesja. Nevero in nezaupanje so znatno vzbudile tudi nekatere novejšje izkušnje.

Zares kaže kratek pregled angleške novejšje politike polno primerov takega nezaupanja. Ko se je Anglija glede Evrope še omejevala zgolj na besedo o svojem »zanimanju za razvoj dogodkov na celini«, so ji marsikje zamerili, da ni njenih besed spremljal tudi prevzem konkretnih obveznosti na evropskem kontinentu. Ko se je to v nekaterih primerih zgodilo, so ji spet očitali, da so vse te obveze brez praktičnega pomena, ako jim ne bo takoj sledila uvedba obvezne vojaške službe. Ko se je končno Anglija tudi za to odločila, so mnogi pomen te odločitve podcenjevali, v ostalem pa kazali s prstom na nevojaško in vseskozi miro-ljubno miselnost angleškega naroda, ki da se niti za svoje življenjske interese ni več pripravil biti. Zlasti mnogo se prav sedaj piše o tem vojaškem činitelju v angleški politiki, kakor da bi bil v njegovem popolnem poznavanju skrit ključ za razumevanje vseh neznank v kaj malo enostavni politiki Velike Britanije.

Anglija je v razvoju poslednjih dveh, treh let postala po sili prilik osište in težišče enega izmed dveh nastajajočih blokov velesil. V zadnjem času je v nekaj mesecih izpopolnila svoj nekdanji ozki zavezniški sistem, ki je do srede marca letošnjega leta obsegal samo Francijo, Portugalsko, Egipt, Irak, še s Poljsko, Rumunijo, Grčijo in Turčijo, v pogajanjih pa je še z Rusijo. Podvojila je med tem svojo armado in uvedla delno vojaško obveznost. Njen vojni minister je po zgledu drugih velesil dobil pooblastila, ki mu dovoljujejo sleherni poseg v angleško gospodarsko življenje, v kolikor bi ga narekemale vedno večje potrebe pospešenega oboroževanja. V tem letu splo-vejo v Angliji vsak teden po eno vojno ladjo in izgotove okoli 1200 letal mesečno. Dnevni izdatki za oboroževanje dosegajo že nad dva milijona funtov ali okoli pol milijarde dinarjev.

Navzlic temu — ali morda prav zato — pa je angleška politika še vedno predmet najbolj zanimivih sodobnih proučevanj v vseh evropskih in izven-evropskih listih, kakor da bi bil bližnji svetovni razvoj odvisen predvsem od pravega spoznanja smernic in ciljev angleške politike. V vseh takih razglabljanjih pa igra seveda vojaški činitelj najodločilnejšo vlogo. Po tem, ali se Anglija danes dovolj oborožuje, predvsem pa po tem, ali je v njenih prebivalcih zares že toliko vojaškega duha, kakor ga kažejo razne uradne angleške izjave, se danes v glavnem uravnavajo sodbe o uspešnosti ali ne-uspešnosti angleške politike. Odkar so odpadli vsi drugi dvomi glede angleške politike, je vojaški činitelj njena najsodobnejša neznanica, ki si ž njo mnogi odlični poznavalci angleškega življenja belijo glave. Razprave o njej so postale tako rekoč že moda in stalna rubrika v vseh listih. Pri tem se posveča posebna pozornost zlasti psiho-loški plati angleškega vojaškega vprašanja.

Vsi bi danes radi vedeli, ali že tudi povprečen Anglež — kakor na primer povprečen Francoz, Italijan, Nemec ali Japonec — »vojaško« misli. Tega vprašanja so se v zadnjem času dotaknili mnogi stalni dopisniki in poročevalci inozemskih listov in Londonu. Ne moremo jih vseh navesti, lahko pa posnamemo po njih nekaj misli. Vsi inozemski opazovalci v Londonu se strinjajo predvsem v tem, da začenja polagoma tudi angleški narod »vojaško misliti«. Izrazito civilni značaj Angleža se po-lagoma izgublja in uniforme ali vsaj vojaški znaki v Angliji niso več redkost, tako piše na primer londonski poročevalec uglednega nemškega lista »Kölnische Zeitung«. Vedno čedse srečujemo sedaj tudi v Angliji ljudi, ki no-sijo vidne oznake, da so dodeljeni ci-vilni pomožni službi, protiletalskim oddelkom, pomožnim gasilcem, pomožni policiji itd. Vojško miselnost današnjega povprečnega Angleža pa ka-že nadalje zlasti odziv na posamezne pozive za obrambne službe. Tako so se morali pretekli teden javiti vsi angleški mladeniči med 20. in 21. letom sta-rosti. Odzvalo se jih je 220.000, kar je prekoračilo vsa pričakovanja največjih optimistov in vladi ni bilo treba doslej v nobenem primeru s silo intervenirati, da bi dosegla uspeh pri takih in po-

ŠTIRI TOČKE ANGLEŠKE PONUDBE RUSIJI

Kaj bo določala zvezna pogodba, če bo sovjetska vlada sprejela zadnje angleške pred-loge — Pogodba naj bi se sklenila za 10 let — Posvetovanja vojaških strokovnjakov

Pariz, 13. junija. AA. (Havas) Časopisje komentira odhod strokovnjaka iz Forei-gne-office Williama Stranga v Moskvo. »Jour« objavlja pri tej priliki dopis iz Londona, v katerem pravi:

Bodoča francosko-angleško-ruska po-godba bo vsebovala — razen če bi bile s strani Moskve v zadnjem trenutku stav-ljene nepričakovane nove zahteve — sle-deče točke:

1. Sovjetska Rusija se obveže, da bo pri-skočila na pomoč Franciji in Veliki Bri-taniji v primeru neposrednega napada na nedotakljivost in neodvisnost obeh zapad-nih velesil. Sovjetska Rusija se obvezuje, da bo skupno s Francijo in Veliko Bri-tanijo nudila pomoč državam, katerim so bila dana jamstva: Belgiji, Poljski, Grčiji, Turčiji in Rumuniji.

2. Francija in Velika Britanija se obve-žeta, da bosta priskočili na pomoč Sov-jetski Rusiji v primeru neposrednega na-pada na njeno ozemlje in da bosta sode-lovali s Sovjetsko Rusijo v primeru vsa-kega napada na njeno neodvisnost in ne-dotakljivost, tudi če bi Rusija ne bila ne-posredno napadena.

3. Vse tri velesile se obvezujejo, da se bodo posvetovale zaradi skupnega nasto-pa, da zaduše sploh vsak napad v Evropi.

4. Vse tri velesile se obvezujejo, če bi bile že zapletene v vojno, da ne začno ločeno druga od druge pogajanja za mir ali premirje.

V uvodu zvezne pogodbe bo poudarje-

no, da ima pogodba striktno obrambni značaj in da je prežeta z idealom, ki na-vdaja pakt Društva narodov. Rečeno bo tudi to, da bo pogodba veljala za 10 let in da bodo vse tri velesile takoj začele s tehničnimi razgovori, da prouče način praktičnega sodelovanja. Baltiške države ne bodo omenjene, samo po sebi pa se razume, da vojaških strokovnjakov ne bo oviralo nič, da pri svojih proučevanjih upoštevajo vse morebitnosti posrednega napada.

Listi se strinjajo v tem, da se iz poročil, ki so prispela v zadnjem času v Forei-gne-office, jasno vidi, da bi Nemčija vsekakor izkoristila vsako nesporazum-ljenje, ki bi utegnulo nastati med Veliko Britanijo in Rusijo.

Časopisi dalje komentirajo govora lorda Halifaxa in ministrskega predsednika Chamberlaina. Tako piše »Jour« med dru-gim: S temi izjavami je še enkrat točno in nedvoumno podano stališče Velike Bri-tanije. Velikega pomena je, da so bile te izjave dane vprav onega dne, ko je Strang odpotoval v Moskvo.

Strangova pooblastila

London, 13. junija. w. »Times« poroča-jo, da je Strang ponesel v Moskvo poobla-stilo za angleškega veleposlanika, da sme skleniti z Rusijo dokončni dogovor in ga podpisati. Strang ima tudi točna navodi-la, kako daleč sme ugoditi željam Mo-skve. Ta pooblastila so zelo dalekosežna

in omogočajo končni sporazum tudi glede jamstva za baltiške države.

Poljska se pridružuje angleškemu predlogom

London, 13. junija. o. Diplomatski kro-gi opozarjajo na dejstvo, da je zastopnik angleške vlade William Strang na svojem poletu v Moskvo pristal v Varšavi in da ni potoval preko Stockholma in Helsinkov kakor je bilo nameravano in pri čemer bi se bil lahko ognil vmesnemu pristanku v Berlinu. Baje je storil to zaradi tega, ker je poljska vlada zaprosila, naj bi prišel v Varšavo, da bi se tudi ona lahko pri-družila angleško-francoskim predlogom in s tem s svoje strani pospešila zaključitev pogajanj z rusko vlado.

Varšava, 13. junija. w. Angleški dele-gat William Strang, ki je včeraj popoldne prispel v Varšavo, je takoj po svojem pri-hodu stopil v stike s poljskim zunanjim ministrom.

Davi se je Strang odpeljal iz Varšave proti Moskvi z vlakom. V Moskvo bo pri-spel jutri zjutraj.

Majski pri Halifaxu

London, 13. junija. AA. (Reuter). Iz diplomatskih krogov se je izvedelo, da je bil sovjetski veleposlanik v Londonu Maj-ski poklican danes dopoldne v zunanje ministrstvo, kjer se je sestal z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom.

Bonnet o Strangovi nalogi

Pariz, 13. junija. AA. (Havas). Poro-čilo, ki ga je podal zunanji minister Bon-net na snočni seji ministrskega sveta, se je nanašalo v glavnem na angleško-francosko-sovjetska pogajanja. Bonnet je razložil navodila, ki jih je angleška vlada dala Williamu Strangu in ki so bila izde-lana v soglasju s francosko vlado o pri-liki razgovorov 7. in 8. junija. Strang bo imel nalogo seznaniti se s točnimi name-rami Moskve ter podrobno razložiti sta-lišče svoje vlade in njene motive. Zatem bo Strang prešel k jedru vprašanja. Raz-ložil bo pripombe angleške vlade na do-polnilne predloge, ki jih je stavila Moskva glede trojnega sporazuma, ter bo predložil sovjetskimi vodilnim osebnostim formulo sporazuma o raznih odprtih vprašanjih, ki sta jo v soglasju sestavili pariška in lon-donska vlada.

Poročilo zunanega ministra Bonnetja se je nanašalo tudi na francosko-poljske od-nošaje ter na nedavne razgovore, ki jih je imel Bonnet s poljskim veleposlanikom v Parizu Lukaszewiczem glede francosko-poljskih gospodarskih stikov. Bonnet je razložil tudi položaj v Srednji Evropi ter omenil za tem francosko-španske odnoša-je ter končno pogajanja s Turčijo in vprašanja, ki so bila predmet razgovorov med Bonnetom in turškim veleposlanikom v Parizu.

Nova nemška ofenziva proti Društvu narodov

Propaganda pri nevtralnih državah za izstop — Ostra kritika angleške propagandne akcije

Berlin, 13. junija. AA. (DNB). »Berli-ner Börsen Zeitung« pravi, da se države, ki so zunaj zvez, čedalje bolj zavedajo, da nastaja zaradi obkoljevalne politike zapadnih velesil zanje ne samo vprašanje nevtralnosti sploh, ampak celo vprašanje članstva v Društvu narodov. Vse te države izven zvez, pravi list, stoji pred dej-stvom, da gradita zapadni velesili, pri-stašici obkoljevalne politike, svojo zvezno politiko predvsem na zvezi s Sovjetsko Rusijo. S tem, da potrjujejo to zvezo pred ženevskim forumom, skušata obe navede-ni državi ustvariti iz vseh članic DN so-krivke te politike. Vsekakor je dejstvo, da se Anglija in Francija po svojih naj-novejših predlogih Moskvi sklicujeta na Društvo narodov. V kratkem bo prišel čas, ko se bodo morale države, ki so zunaj zvez, vprašati, ali je v današnjih razme-rah možna popolna nevtralnost države, ki je obenem članica DN.

Berlin, 13. junija. AA. (DNB): Predlog »Daily Telegrapha« in »Timesa« za us-tanovitev propagandnega ministrstva, ministr-stva, ki ga je Velika Britanija poznala sa-mo v vojni, je doživel v nemškem tisku velik odmev. »Nachtausgabe« piše pod naslo-vo »Sunek z bodalom kakor leta 1918«: V zunanje političnem položaju, ki je precej težaven za Anglijo, sta Chamberlain in Ha-

lifax poskušala pridobiti čas z navideznimi ponudbami za pogajanja z Nemčijo in Ita-lijo. Ta manever je propadel zaradi jasne nemške in italijanske zunanje politike. Zdaj se London zateka k sredstvom obupa, ki jih je že poznal v svetovni vojni. Zdaj poskuša po vseh kanalih moderne poroče-valske tehnike širiti neresnične vesti o Nemčiji. Ta metoda se je lahko uporab-ljala leta 1917, ker je bila takratna vlada v Nemčiji zelo slab nasprotnik. Toda da-našnja Nemčija je že zdavnaj zgradila tr-dno zapadno mejo proti vsem neresnicam. Londonska gospoda, končuje list, bo doži-vela razbite glave.

Sestanek berlinskega in rimskega japonskega poslanika

Berlin, 13. junija. br. Iz Rima je danes odpotoval v Berlin tamkajšnji japonski po-slanik, ki bo imel z berlinskim japonskim poslanikom posvet o enotnem stališču, ki naj ga zavzameta oba glede na italijanske in nemške ponudbe za tesnejše politično sodelovanje z Japonijo. Sestavila bosta tudi konkretne predloge za razširjenje pak-ta proti kominterni, ki jih bosta nato pred-ložila italijanski in nemški vladi.

Ameriški poziv Italiji in Nemčiji

Izjava zunanjega ministra Hulla — Gospodarski spo-razum naj bo osnova splošnemu pomirjenju

New York, 13. junija. o. Sinoči je dr-žavni tajnik za zunanje zadeve Hull po-dal izjavo, ki se more smatrati kot poziv Italiji in Nemčiji, naj se pridružita ameriškem trgovinskemu sistemu. Upa-mo, je dejal Hull, da se bodo končno vsi narodi pridružili našemu programu, za-ra-di česar se vedno vzdržujemo svoje povabi-lo. Če skleneta dva velika naroda med seboj pogodbo in razdelita svet v svoja gospodarska interesna področja, potem morajo drugi narodi neizogibno podvesti defenzivne ukrepe, rezultat pa mora biti splošen pokor.

Washington, 13. junija. AA. (Reuter). Zadnji govor ameriškega zunanjega mi-nistra Hulla smatrajo ameriški politični krogi kot formalen poziv Nemčiji in Ita-

dobnih vojaških ali na pol vojaških ukrepih.

Prav ti prostovoljni odzivi na voja-ške pozive angleških oblasti po mn-enju že navedenega nemškega poroče-valca najbolj zgovorno pričajo o tem, da se je miselnost povprečnega Angle-ža, ki velja na evropskem kontinentu za nekakšnega puritanskega pacifista in na udobnost navajenega civilista, temeljito predrugačila in da je treba danes tudi že v Angliji računati z na-stankom tako zvane »vojaške miselnos-ti« širokih množic. Take ugotovitve pa niso brez pomena za pravilno pre-sojo nadaljnega razvoja angleške zu-nanje politike, kajti vedno bolj jasno postaja, da igra tudi v njej vojaški či-nitelj čedalje vidnejšo vlogo.

liji naj se na gospodarskem polju spora-zumeta z Zedinjenimi državami in pril-a-godita svoje gospodarske zahteve medna-rodnemu gospodarskemu položaju. Ako bosta Italija in Nemčija izvajali v svetu svoj gospodarski program še nadalje, po-tem se bo moral svet razdeliti v interesne sfere, ki bodo druga proti drugi. Svetu je potreben mir, predvsem na gospodarskem polju, ki edini lahko dovede do na-predka in blagostanja.

Mornariške dobave Zedinjenih držav za Rusijo

London, 13. junija. b. Ruska pomorska mislija, ki se je polnih osem mesecev pod vodstvom admirala Izakova mudila v Ze-dinjenih državah Severne Amerike, se vra-ča v Moskvo. Naloga te mislije je bila, da preskrbi za rusko mornarico dobave ma-teriala za gradnjo novih vojniških ladij ter stroje za ladjedelnice. Po dolgem bivanju pomorske mislije v Ameriki pa bi se dalo sklepati, da so bili sklenjeni ob tej pri-liki tudi daljnosežnejši dogovori.

Angleško-grška gospodarska pogajanja

London, 13. junija. b. »Exchange Tele-graph« doznava, da se bodo angleško-gr-ška gospodarska pogajanja, ki so se pred kratkim pričela v Atenah, nadaljevala v Londonu. Grčija je že prejela od Anglije posojilo v znesku dveh milijonov funtov (okoli pol milijarda dinarjev), sedaj pa se pogaja še za posebne oboroževalne kredi-te. Grčija skuša nadalje doseči povišanje svojega izvoza tobaka v Anglijo, sama pa se zanima zlasti za angleške letalske pro-izvode.

Kralj Jurij bo v četrtek zapustil Ameriko

Zadnji dnevi bivanja angleške kraljevske dvojice v Zedinjenih državah in Kanadi

Quebec, 13. junija. br. Angleški kralj Ju-rij in kraljica Elizabeta zaključujeta svoj večtedenski obisk v Severni Ameriki, ki je v največji meri pridobil simpatije vsa ameriškega kontinenta za Anglijo in njeno miro-ljubno delo. V četrtek bosta suvere-na s parnikom »Empres of Australia« od-potovala nazaj v Anglijo.

Kraljevski posebni vlak je danes popol-dne prispel v Newcastlu. Ze dopoldne je zapustil francosko Kanado in odbrzel po ravninah pokrajine Brunswick. Na več manjših postajah se je spotoma ustavil, ta-ko da so mogle velike množice ljudstva, predvsem pa kanadskih farmerjev, vladar-skemu paru izraziti svoje simpatije in uda-

nost. V Newcastlu je bil kralju in kralji-ci prirejen posebno svečan sprejem. Tu sta ostala dve uri. Proti večeru sta nadaljeva-la svojo pot z avtomobilom. Prevozila bo-sta danes in jutri razdaljo 300 km do oba-le Atlantskega oceana. V Halifaxu se bosta vkrcala na parnik »Empres of Australia« v četrtek zjutraj. Na poti preko Atlantskega oceana ju bosta spremljali dve angleški vojni ladji, spocetka pa še flotilja kanad-skih rušilcev.

Angleški vladar je poslal prezidentu Roo-seveltu brzojavko, v kateri se je ganjen zahvalil za nepričakovani sprejem v Zedi-njenih državah in gostoljubnost, ki sta je bila deležna on in kraljica.

Turčija in Rumunija

Rumunska sodba o pomenu Gafencovega obiska v Ankari za poglobitev odnošajev obeh držav do zapadnih velesil

Bukarešta, 13. junija. b. Posebni poroče-valet tukajšnjega »Currentula« objavlja iz Ankare daljše poročilo o vsebini in pome-nu Gafencovih razgovorov s turškimi dr-žavniki. List piše med drugim: Turško-ru-munski odnošaji ter sodelovanje v Črnem morju bosta z obiskom ministra Gafencu v Ankari še ojačena. Prvi razgovori so se nanašali na izmenjavo misli o splošnem po-ložaju, pri čemer je bil seveda angleško-turški sporazum v ospredju. Znano je, da se more izvršiti sleherni razširjenje odno-šajev Turčije z drugimi državami z angle-škim soglasjem. To pomeni tudi ojačenje Balkanske zveze. Sporazum med Rumunijo in Turčijo je tako vsestranski, da novi pakti med njima niso potrebni. Gafencov obisk pa ne pomeni samo poglobitve ru-munsko-turških odnošajev, temveč tudi po-globitev odnošajev obeh držav do zapad-nih velesil.

Titulescovi razgovori v Londonu

London, 13. junija. b. Po daljšem biva-nju v Londonu, kjer je imel razgovore s Chamberlainom, lordom Halifaxom, sirom

Robertom Vansittarom, Churchillom, Ede-nom, Duff Cooperom in finančnim sveto-valcem angleške vlade sirom Frederikom Leith-Rossom, se je bivši rumunski zuna-nji minister Titulescu spet vrnil v Pariz, kjer sedaj stalno prebiva.

Gafencu bo prispel v četrtek v Atene

Atene, 13. junija. AA. (Havas): Priča-kuje se, da bo rumunski minister za zuna-nje zadeve Gafencu prispel v četrtek 15. t. m. v Atene, kjer bo štiri dni gost grške vlade.

Nemčija bo odklonila turška naročila?

London, 13. junija. o. »News Chronicle« poroča iz Carigrada, da je nemški poslanik v Ankari, Papan, sporočil turški vladi, da Nemčija ne bo izvršila dobav Turčiji, ako turška vlada ne bo izpremenila svoje se-danje zunanje politike. Turčija je naročila v Nemčiji dve podmornici in več manjših vojniških ladij, ki bi morale biti dobavljene že letos.

dovskih beguncev z ladje »Saint Louis« začasno naseliti v Belgiji. Vzdrževanje pojde na račun ameriškega dobrodelnega društva za pomoč židom.

Novi ameriški obrambni krediti

Washington, 13. junija. AA. Parlamen-tarni proračunski odbor je predložil ple-nurnu zakonski načrt, s katerim se dovo-ljuje za namene narodne obrambe 292.2 milijona dolarjev. Od te vsote se bo 251.4 milijona porabilo za letalstvo. Nabavilo se bo 2.290 novih vojniških letal ter izučilo 30.000 pilotov. Za ojačenje garnizij ob Pa-namskem prekopu bo uporabljenih 27 mi-lijonov. Število vojaštva ob prekopu se bo zvišalo od 3.516 na 9.916.

Obisk generala Franca v Rimu

Rim, 13. junija. AA. (Stefani): Iz zanes-ljivega vira poročajo, da bo general Fran-co prišel v Rim na obisk ob koncu septem-bra.

Bruselj, 13. junija. AA. Reuter: Belgijska vlada je dovolila, da se sme 250 ži-

Huda trenja na Slovaškem

Sidorjeva opozicija proti vladi dobiva vedno več pri-
stašev — Slovaški ministri pri Hitlerju — številne
aretacije po vsej deželi — Govor msgr. Tise

Dunaj, 13. junija. z. V tukašnjih kro-
gih z naraščajočo napetostjo zasledujejo
razvoj položaja na Slovaškem. Razdor med
vlado in Sidorjem je vsak dan večji. Kljub
temu, da je vlada odzvala Sidorju vsak
vpliv na osrednje glasilo slovaške ljudske
stranke »Slovak«, je list danes objavil
znova zelo ostro pisan članek, ki odločno
zavrača vsake vrste fašizem in nastopa
tudi proti zunanji politiki sedanjega vlada.
Kljub ukrepom, s katerimi je hotela slova-
ška vlada izločiti sleherni vpliv Sidorja na
slovaško javno življenje, njegova popular-
nost z vsakim dnem bolj narašča in vedno
bolj jasno se kaže, da se zbira zlasti pa
slovaška mladina okrog Sidorja.

Pozornost in mnoge komentarje vzbuja
okoliščina, da na Slovaškem še vedno ni
objavljeno Sidorjevo imenovanje za posla-
nika v Vatikanu, čeprav je slovaški pres.
buro to vest v inozemstvu razširila že pred
več dnevi. Politični krogi ugibajo, ali je
Sidor imenovanje odklonil ali pa si je pre-
mislišla vlada sama.

V zvezi z vedno večjo napetostjo na
Slovaškem spravljajo na Dunaju in v Bra-
tislavi tudi obisk slovaških ministrov pri
kancelarju Hitlerju, ko se je te dni mudil
na Dunaju. Uradni krogi pa zatrjujejo,
da je šlo pri razgovorih ob tej priliki sa-
mo za gospodarske zadeve.

Bratislava, 13. junija. o. Poslednja dva
dneva so bile izvršene po vsej Slovaški
številne aretacije. Včeraj je bilo 26 oseb
interniranih v koncentracijskem taboriš-
ču Iľav. Aretacije so zvezi s protineme-
ckim propagando in razširjanjem letakov,
v katerih se ostro napada predsednik vlade
Tiso in se zahteva naslonitev Slovaške
na Poljsko.

Ministri predsednik msgr. Tiso je
imel sinoči na nekem zborovanju govor, v
katerem je poudaril, da slovaški narod
dobro ve, komu se ima zahvaliti za svojo
samostojnost. Slovaški narod bo vsak čas
pripravljen, da gre v vojno na strani ve-
like nemške države proti največjemu ne-
priatelju Evrope, boljševizmu.

Povečanje nemških garnizij
London, 13. junija. z. V Foreign Office
prispelje vesti iz Nemčije soglasno v tem,
da tam z naraščajočo nevoljo spremlja
razvoj pogajanj med Anglijo in Rusijo. Da

ne bi pod vplivom sporazuma med Londo-
nom in Moskvo prišlo na Češkem do kakih
izgredov, so bile na ozemlju protektorata
ojačene garnizije nemške vojske. Ravno
tako so ojačene nemške garnizije v onem
delu Slovaške, kjer si je Nemčija pridržala
pravo, da tam vzdržuje svoje voja-
štvo.

Nemške informacije o novi slovaški ustavi

Bratislava, 13. junija. AA. (DNB). Ko-
misija, ki ima nalogo izdelati načrt usta-
ve, se je včeraj sestala in proučila kon-
čno besedilo nove ustave. Po tej ustavi bo
imela slovaška republika lastnega držav-
nega poveljnika. Poseben člen ustave bo
dal vladi trajna zatekati k posebnim po-
blastilnim zakonom. Pravice vlade bo
ustava točno določila. Važna ustanova bo
državni svet. Sestavljen bo iz predsedstva
stranke, v njem bosta pa tudi voditelj
nemške narodnostne skupine in zastopnik
madžarske stranke.

Šole v Kladnu zopet odprte

London, 13. junija. br. Po vestih iz Pra-
ge so nemške oblasti v Kladnu nekoliko
omilile drakonike ukrepe, ki so bili kon-
ec preteklega tedna izdani zaradi še
zmerom nepojasnjenega atentata na poli-
cijskega organa Kniesta. Šole v Kladnu
se bodo jutri spet otvorile in prebivalstvo
bo smelo ponovno spet puščati odprta okna,
ne da bi se izpostavljalo nevarnosti, da bi
kdo streljal skozi nje v stanovanja. Ostali
ukrepi ostanejo začasno še v veljavi. Nem-
ška policija je že docela zamenjala češko.

Stavke v protektoratu prepovedane

Praga, 13. junija. AA. (DNB). Protek-
torska vlada je sporazumno z nemškimi
protektorjem in v interesu mirnega raz-
voja gospodarstva, posebno pa za zava-
rovanje gospodarskega in delovnega mi-
ru, prepovedala vsako stavko v protekto-
ratu. Prepoved stopi takoj v veljavo. V
kratkem bo vlada izdala uredbu, po ka-
teri bo moral dogovor o mezdah in dru-
gih delovnih pogojih poprej odobriti mi-
nister za socialno skrb.

Blokada mednarodnih koncesij v Tiencinu

Danes ob 6. zjutraj pričetek japonske blokade angleške
in francoske koncesije

Tokio, 13. junija. br. Po napovedi po-
veljnika garnizije v Tiencinu se bo začela
blokada angleške in francoske koncesije
v Tiencinu jutri ob 6. zjutraj. Z ukazom
poveljnika garnizije je prepovedan pro-
met za pešce in vozove skozi japonsko
koncesijo, kitajsko četrt in angleško ter
francosko koncesijo. Mednarodni most bo
zaprt za promet med 6. uro zjutraj in pol-
nočjo, ceste, ki vodijo v angleško in fran-
cosko koncesijo, pa bodo zaprte za pro-
met med 6. in 12. uro. Po ukazih se bodo
morali vsi pešci in vsa prometna sredstva
podvržiti preiskavi na sedmih točkah
v mestu. Tudi ladje, ki bi plule po reki sko-
zi Tiencin, se bodo morale ustaviti na do-
ločenih krajih zaradi nadzorstva.

O ozadju nove napetosti med Anglijo in
Francijo na eni ter Japonsko na drugi
strani poročajo naslednje podrobnosti:

Pretekli petek je bil izvršen v Tien-
cinu atentat na več japonskih in Japon-
cem naklonjenih kitajskih dostojanstven-
ikov, ki sicer ni uspel, a je izzval v japo-
nskih krogih veliko vznemirjenje. Po krat-
ki preiskavi so proglasili za krivce štiri
Kitajce, ki so se med tem zatekli v an-
gleško koncesijo. Na japonsko zahtevo je
angleška policija te Kitajce prišla, ni pa
jih hotela izročiti Japoncem, nego je za-
hitevala, da ji predloži dokaze za njihovo
krivdo. Nato so Japonci včeraj poslali
koncesijskim oblastem posebno noto, v
kateri ponovno zahtevajo izročitev ome-
nenih kitajskih atentatorjev, obenem pa
groze z blokado, če bi se to ne zgodilo.
Angleški generalni konzul v Tiencinu je
takoj po sprejetju te note protestiral pri
japonskih vojaških oblasteh, snoči pa je
vložil enak protest tudi angleški poslanik
v Tokiju. Danes so koncesijske oblasti
v Tiencinu izdale komunikacije, da se bodo
uprle nameravani blokadi.

Položaj se je vse bolj zresnil, ko so
dali Japonci aretirati angleškega polko-
vnika Lerea, ki se je napotil iz Tiencina
proti Dajrenu. Prijeli so ga čim je zapu-
stil angleško koncesijo v Tiencinu. Areti-
ran je bil pod obtožbo, da je fotografiral
japonske postojanke v tiencinski okolici.
Japonci so že začeli graditi okrog an-
gleške in francoske mednarodne koncesije
žične ovire, ki so urejene tako, da jih la-
hko vsak čas stavijo pod električni tok.
Pri tem delu je zaposlen cel bataljon ja-
panskih pionirjev.

Ceprav Japonci v Tiencinu groze, da bo-
do v resnici izvedli blokado, je davi za-
stopnik japonske vlade v Tokiju izjavil
novinarjem, da se pogajanja za mirno ure-
ditev spora nadaljujejo in da odločitev še
ni padla.

Butler o položaju

London, 13. junija. AA. (Reuter). Dr-
žavni podtajnik Butler je v spodnjem do-
mnu izjavil o položaju v Tiencinu, da so
japonske oblasti storile korake, da se izo-
lira angleška koncesija, ker smatrajo an-
gleški odgovor za nezadovoljiv. Položaj
je resen, vendar pogajanja še trajajo.

Angleška vlada je predlagala japonski
vladi, naj se sestavi komisija, ki bi imela
nalogo ugotoviti, ali so Kitajci, ki jih išče-
jo japonske oblasti v Tiencinu, v resnici
krivi in ali jih je treba izročiti japonskim
oblastem ali ne. Komisijo bi tvorili po en
Japonec in Anglež in ena nevtralna oseba.

Dve leti vojne

Tokio, 13. junija. AA. (DNB). Dne 17.
julija bosta potekali dve leti, odkar se je
začela vojna na Kitajskem. Šefi japon-

ske vojske so objavili obširno spomenico
o bodočem razvoju japonskih operacij na
Kitajskem v tretjem letu vojne. Spomeni-
ca poudarja, da bo treba še 2 ali 3 leta,
da se uniči kitajska vojska, za uvedbo
novega reda v vzhodni Aziji pa bo treba
še 20 do 30 let. Spomenica poudarja, da
morata Japonska in Mandžurija vedno raču-
nati s tem dejstvom in se pripraviti vo-
jaško, politično in gospodarsko za to dol-
go obdobje.

Ponesrečena japonska ofenziva v Šensiju

Čunking, 13. junija. AA. (Reuter) Za-
stopnik kitajskih vojaških oblasti je danes
izjavil, da so Kitajci odbili ofenzivo ja-
panskih čet v Šensiju in da so Japonci
po teden dni trajajočih bojih morali umak-
niti v svoje izhodiščne postojanke.

Poljsko gospodarsko zastopstvo v Londonu

London, 13. junija. AA. (Reuter): Za ju-
tri pričakuje prihod poljske gospodarske
komisije, ki bo razpravljala z zastopniki
angleškega finančnega ministrstva o kredi-
tnih vprašanjih, kakor tudi o izpolnitvi
poljskega letalstva in težkega topništva.

Angleški palestinski predlogi pred DN

Zeneva, 13. junija. br. V Zenevo je da-
nes popoldne prispel angleški kolonialni
minister Macdonald. Prišel je se je s po-
sebnim letalom. Na jutrišnji seji stalnega
odboru Društva narodov bo Macdonald
podrobno utemeljil znane angleške pred-
loge za ureditev palestinskega problema.

60 % zlatih rezerv sveta v Ameriki

Washington, 13. junija. AA. Finančno
ministrstvo objavlja, da so zlate rezerve
Zedinjenih držav znašale 9. junija preko
16 milijard dolarjev, kar pomeni, da so se
v treh mesecih zvišale za milijardo dolar-
jev. Zlate rezerve ameriške vlade, ki so
večinoma spravljene v podzemeljskih utra-
bah v Noxu v državi Kentucky, znašajo
60% zlatih rezerv sveta.

Bivši albanski kralj odpotoval v Francijo

Carigrad, 13. junija. w. Bivši albanski
kralj Zogu je s svojim spremstvom odpoto-
val v Francijo, ni pa še znano, ali se na-
merava tamkaj za stalno naseliti. V nje-
govi okolici zatrjujejo, da bo po kratkem
bivanju v Franciji odpotoval v Anglijo,
kjer namerava nakupiti večje posestvo in
se za stalno naseliti.

Perzijska svobodna luka v Aleksandriji

London, 13. junija. o. »Daily Telegraph«
poroča iz Ankare, da so v teku pogajanja
med turško in iransko vlado o zgraditvi
svobodne luke v Aleksandriji, s katero bi
bilo ustrezno stalni želji Perzije, da dobi
»efrom eškasurazopas op dojsoid usetkurep

Ogromen gozdni požar pri Rigi

Riga, 13. junija. w. Severno od Rige je
ogromen požar dosegal uničil še nad 300
ha gozda. Pri gašenju je zaposlenih nad
tisoč ljudi. Ogenj je nastal po neprevidno-
sti.

Beležke

Kraljevič Tomislav — po-
krovitelj kongresa gasilcev

Kakor je našim čitateljem že znano, bo
letos v avgustu v Ljubljani kongres gasil-
cev iz vse države. Glavni zletni dnevi bo-
do od 13. do 15. avgusta. Nad kongresom
je prevzel pokroviteljstvo Nj. Vis. kralje-
vič Tomislav, ki je sploh pokrovitelj vse
široko razporejene gasilske organizacije
v Jugoslaviji. S prevzemom posebnega po-
kroviteljstva nad kongresom je bilo z naj-
višjega mesta izrečeno novo priznanje ju-
goslovenskemu gasilstvu za njegovo požrt-
ovalno in človekoljubno delo.

Kakor nam poročajo, so priprave za kon-
gres v polnem teku in je pričakovati, da bo
letošnji kongres prekosil vse dosedanje.
Gasilec, ki se ga bodo udeležili, je do-
voljena četrtinska vojsna po železnih, v
Ljubljani pa jim bodo preskrbljena brez-
plačna prenočišča. V zvezi s kongresom bo
prirejena tudi velika loterija s 1000 dobi-
ki. Srečke se že prodajajo in velja vsaka
10 din.

„Politika“ o Stojadinoviću

Beograjska »Politika« objavlja obširen
polslužbeni komentar k znani interpelaciji
dr. Milana Stojadinovića, ki je bila, kakor
smo že včeraj zabeležili, vložena v narod-
ni skupščini in senatu. »Politika« poudarja v svojem komentarju, da
je treba vložitev interpelacije smatrati
kot akcijo, naperjeno proti politiki spora-
zumevanja s Hrvati. Dr. Stojadinović in
njegovi prijatelji sicer trdijo, da so tudi
oni za sporazum, sedaj pa se vidi, da so
proti. Zastoj v razgovorih za sporazum so
dr. Stojadinović in prijatelji smatrali za
uspeh in so se požurili, da napadejo
politiko, ki se vodi po padcu dr. Stojadi-
novičevega režima. Računali so, da se
bodo na ta način rehabilitirali. Dejansko
pa so prišli v konflikt s pravili stranke
in se pregrešili proti važnim državnim in-
teresom.

»Politika« dalje opozarja, da so že bili
objavljeni ukrepi proti vsem onim, ki so
podpisali interpelacijo, torej tudi proti
predsedniku stranke dr. Stojadinoviću. V
komentarju se končno poudarja, da ima
vlada g. Cvetkovića zanesljivo večino
JRZ v obeh zbornicah in da ta vlada nikar-
ni ne računa na sodelovanje onih, ki v
narodu nimajo nobene zaslonbe, pa bi ven-
darle hoteli igrati neko vlogo in drugim
vsiljevati svojo politiko.

Sokolski pokrajinski zlet v Ljubljani odpovedan

»Sokolski Glasnik«, uradno glasilo sa-
veza Sokola kraljevine Jugoslavije, ob-
javlja sledeče službeno obvestilo:

»Zletni odbor za jubilejni zlet ljubljans-
ke sokolske župe, ki bi se imel vršiti letos
na Vidovdan v Ljubljani, je sklenil
zlet zaradi tehničnih težkoč odložiti. Vrši-
la se bo samo svečana akademija na Vi-
dovdan kot proslava 75letnice obstoja
Ljubljanskega Sokola. Jubilejni pokrajinski
zlet se bo vršil ob priliki 80letnice ob-
stoja Ljubljanskega Sokola, torej leta
1944.«

Kakor čujemo, pripravlja Ljubljanski
Sokol v zvezi z odložitvijo jubilejnega zle-
ta na članstvo poseben proglas, v katerem
bo podrobneje pojasnil, kake so bile za-
preke tehničnega značaja, ki so onemo-
gočile prireditve jubilejnega pokrajinske-
ga zleta.

Učiteljstvo v Sokolu

Znani sokolski delavec profesor Sinobar
je napisal v »Sokolskem glasniku« članek
o sodelovanju jugoslovenskega učiteljstva
v sokolskih vrstah. Profesor Sinobar pri-
piše glavno zaslug za napredovanje jugo-
slovenskega sokolstva tihemu in vztrajne-
mu delu učiteljstva. Danes je organizira-
nih v jugoslovenskem sokolstvu okoli 12
tisoč učiteljev in učiteljic, ki so neumor-
no na delu v sokolskih telovadnicah, pro-
svetnih predavalnicah, na odrih in v knjiž-
nicah. Lansko leto je vodilo okoli 600 uč-
teljev razne prosvetne sokolske tečaje.
34 odstotkov vseh sokolskih načelnikov in
načelnice pripada učiteljskemu stanu.

Umor v Kladnu

ni bil politični zločin?

Češki listi objavljajo domnevo, da je bil
morilec nemškega policista Kniesta najbrže
nekil poklicni zločinec Josip Cecak, ki ga
policija že dolgo zasleduje s tiralic. Ce-
cak je že ponovno kaznovani vlomilec. Po-
begnil je iz zapora ter je znan po svoji na-
silnosti. Posebno rad se poslužuje revolver-
ja, s katerim si navadno utira pot pri svojih
zločinskih pohodih. Po informacijah
češke policije se je osumljeni Cecak klatil
nekaj dni pred Knistovim umorom po
kladenski okolici.

Civilna obleka za avstrijsko duhovščino

Zagrebaški »Hrvatska straža« poroča, da
so nedavno zasledili oddelki hitlerjevskih
napadalnih in zaščitnih oddelkov (SA in
SS) nadškofovsko palačo v Solnogradu.
Palačo so spremenili v vojašnico napadal-
nih oddelkov. Nadškofu dr. Waitzu so po-
nudili stanovanje treh sob v zasedeni pa-
lači. Dr. Waitz je ponudbo odklonil in se
nastanil v prostorihi solnogradskega seme-
nišča. Na nadškofijski palači so razvili za-
stavo napadalnih oddelkov. Ob tej priliki
je govoril voditelj solnogradskega hitlerjev-
cev dr. Rainer, ki je dejal, da se vrača v
ljudske roke zopet del ljudskega premo-
ženja, ki si ga je svoj čas prisvojila cerkev.

Dalje poroča »Hrvatska straža« da je du-
najski nadškof kardinal dr. Innitzer na-
ročil duhovnikom svoje škofije, naj v bo-
doče nastopajo v javnosti samo v civilni
obleki. Isto naročilo so dobili tudi pripad-
niki raznih samostanskih redov, moških in
ženskih. Kardinal Innitzer se nada, da bo
na ta način olajšana dušebrižniška služ-
ba katoliških duhovnikov in redovnikov.

Veliko nemško podjetje v poljskih rokah

Nemški listi poročajo, da je poljska vla-
da postavila pod prisilno upravo največje
industrijsko podjetje v Poljski Sleziji, je-
kharne Hohenlohe, ker že nekaj let niso
plačale davkov. Jeklarne Hohenlohe so
last nemških podjetnikov ter bodo sedaj
prodane na javni dražbi. Najbrže jih bo

Grožnje grofa Csakyja

Madžarski zunanji minister zahteva ureditev položaja
madžarske manjšine v Rumuniji, češ da bo drugače
Madžarska posegla po drugih sredstvih

Budimpešta, 13. junija. o. Madžarska
vlada je pričela odkrito propagirati reviz-
zijo trianonske pogodbe, v kolikor se tiče
madžarskih manjšin v Rumuniji. Zunanji
minister grof Csaky je podal tozadevno iz-
javo, ki je v diplomatskih in političnih
krogih izzvala zaradi energičnih izrazov in
celo groženj, veliko presenečenje. Na kon-
ferenci vladne stranke je namreč grof Csaky
reagirail na nedavni govor rumunskega
zunanjega ministra Gafenea o položaju
madžarske manjšine v Rumuniji in izjavil,
da je madžarska vlada že ponovno skušala
doseči ureditev manjšinskega problema v
Rumuniji, vendar pa je vedno naletela na
odpor rumunske vlade, ki ni hotela niti
razpravljati o tej važni zadevi. Tako je se-
daj zopet negativno odgovorila na predloge
madžarske vlade. Postopanje rumunske
vlade ni niti pravično, niti pametno, ker so
madžarski manjšini v Rumuniji zajamčene
pravice tudi po trianonski mirovni pogodbi.
V Rumuniji živi okoli dva milijona
Madžarov, ki se jim Madžarska ne more
odreči. Madžarska zahteva, da naj se Ma-
džarom v Rumuniji omogoči svobodno živ-
ljenje na kulturnem in prosvetnem področ-
ju.

Grof Csaky je zaključil svoj govor z be-
sedami: Sedanji čas je tak, da morajo so-
sedje pričeti pogajanja o neurejenih vpra-
šanjih, ker je samo tako mogoč mir in so-
delovanje. Madžarska bo že našla pota in
sredstva, da bo priborila svoji manjšini v
Rumuniji to, kar ji gre.

Program Telekyjeve vlade

Budimpešta, 13. junija. AA. Na snoč-
njem prvem sestanku vladne stranke je
predsednik vlade izjavil, da obsega pro-
gram vlade sledeče točke: 1. čuvanje usta-
ve z vsemi sredstvi; 2. madžarski narod
išče novih prijateljev in ostane zvest do-
sedanjim. Madžarska spoštuje interese
vseh, ki spoštujejo njene interese in njene
pravice ter bo strogo čuvala neodvisnost
svojih svobodnih sklepov in svojega življe-
nja; 3. razvoj madžarske vojske; 4. gospo-
darska okrepitev in gospodarska samo-
stojnost; 5. ustvarjanje čim boljših živ-
ljenjskih možnosti za vsakogar. V zuna-
nji politiki bo vlada delala v dosedanji
preizkušeni smeri.

Obračunavanje »Hrvatskega dnevnika« z dr. Milanom Stojadinovićem

Včerajšnji »Hrvatski Dnevnik«, glasilo
dr. Mačka razpravlja v uvodniku spet o
akciji dr. Stojadinovića in piše med dru-
gim:

»Lahkota, s katero se izvaja likvidacija
dr. Stojadinovića, jasno kaže, kako je ne-
varno, če se kdo sam proglasa in pusti pro-
glasiti za vodjo. Tako v Beogradu, kakor
v Novem Sadu, na Cetinju in drugod je
bila izvršena reorganizacija JRZ tako, da
so iz odborov izpadli vsi Stojadinovičevi
ljudje. Le še nominalni predsednik JRZ dr.
Stojadinović je izgubil v stranki vsak vpliv,
čim je izgubil oblast. Tako pa je izgubil
tudi možnost da bi predstavljal politiko,
ki ima za seboj kako politično organizaci-
jo. Ker dr. Stojadinović strankarsko ničesar
ne pomeni, skuša iskati nekakšno izven-
strankarsko podlago, kakor so jo vedno
iskali propadli politiki. Po svojih ljudeh

skuša priti do vpliva v raznih močnih ne-
političnih organizacijah. Skušal je angaži-
rati zase celo tudi žičkega episkopa dr.
Nikolaja Velimirovića. Toda episkop Veli-
mirović je prevelik srbski rodoljub in pra-
voslavni svečenik, da bi ekušal sebe in cer-
kev vpletati v tako brezupno in Srbom sa-
mim škodljivo delo. Dr. Stojadinović je
skušal tudi pri Petru Živkoviću pa je bil
tudi tu odbit. Javnosti je v ostalem do-
bro znano, čeprav o tem niso pisali listi,
koliko se je Stojadinović pred volitvami
trudil, da bi pregovoril Petra Živkovića
naj ne kandidira na listi dr. Mačka, češ da
bi bila taka kandidatura tako rekoč izdaj-
stvo srbstva. Prav tako je znano kaj je vse
podzvedal, da bi odtrgal Ilijo Mihajlovića
od Petra Živkovića, kakor je tudi znano,
kako se je ta poizkus končal.«

Udejstvovanje slovenskih organizacij na Koroškem

Po priključitvi Avstrije k Nemčiji so
nemške oblasti proglasile tudi za sloven-
sko narodno manjšino na Koroškem svo-
bodo nacionalnega udejstvovanja. Razne
težkoče so se pojavile zlasti zaradi visto-
smerjenja vsega društvenega dela v bi-
ših avstrijskih deželah. Glavna osrednja
kulturna organizacija naših rojakov na
Koroškem je, kakor znano, Slovenska pro-
svetna zveza, glavna gospodarska centrala
pa Slovenska združena zveza. Poleg teh
dveh zvez, ter pri njih včlanjenih društev
in združenj obstoja še nekaj drugih orga-
nizacij, med katerimi so najvažnejše Mo-
horjeva družba, ki ima tudi lepo premo-
ženje, Solško društvo, ki je lastnik slo-
venske zasebne šole pri St. Jakobu v Ro-
žu, ter Politično in gospodarsko društvo
za koroške Slovence.

Da se vprašanje nadaljnjega obstoja in
delovanja teh slovenskih organizacij do-
končno reši, so vse vložile prošnje, naj se
jim kot organizacijam narodne manjšine
dovolijo svobodno udejstvovanje v okviru
njihovih pravil. Kakor smo že poročali,
je te dni dobila Slovenska prosvetna zve-

za dekret državnega društvenega komi-
sarja na Dunaju, s katerim se dovoljuje
delovanje zveze in njenim društvom. Mo-
rajo pa svoja pravila in toliko spremeniti,
da bodo vsebovala tako zvani arijski pa-
ragraf, ki onemogoča članstvo Židov, in
pa voditeljsko načelo, po katerem se dru-
štvene uprave ne volijo, temveč imenu-
jejo. Ali jih bo imenovala Prosvetna zve-
za ali pa kak drug činitelj, iz dekreta ni
razvidno, kakor tudi ne to ali je voditelj-
sko načelo obvezno tudi za upravo zveze
same.

Slični dekret o dovoljenju nadaljnjega
delovanja, tudi s pogojem arijskega pa-
ragrafa in voditeljskega načela, je pre-
jela poleg Prosvetne zveze že tudi Slo-
venska združena zveza. V društveni fond
pri komisariatu za društva na Dunaju
mora vplačati Prosvetna zveza 1000 mark.
Združena zveza pa 2000 mark, obe kot
enkratni prispevek. Ostale gori navedene
organizacije doslej še niso prejele rešitve
na svoje vprašanje za dovoljenje nadalj-
njega udejstvovanja.

Povratek italijanskih letalcev z Malorce

Burgos, 13. junija. AA. Italijanski le-
talsci na Palmi de Malorci so se odpeljali
v Italijo.

Nemško knjižno darilo Mussoliniju

Rim, 13. junija. AA. Mussolini je spre-
jel nemškega veleposlanika, ki mu je v im-
enu nemškega propagandnega ministra Göt-
telsa izročil o priliki razstave »nemške
knjige« reprodukcijo rokopisov, ki vsebuje
najobsežnejšo zbirko nemških srednjeve-
skih pesmi in predstavlja najdragocenejši
del nemške grafične umetnosti.

Nova uniforma španskih diplomatov

Burgos, 13. junija. AA. Za španske di-
plomate je predpisana nova uniforma mo-
dre barve z znakom falangistov na levem
rokavu in španskim grbom na epoletah.

kupila poljska država in jih uvrstila v
sklop svoje oboroževalne industrije, ki je
v polnem razmahu ter bo lahko že v krat-
kem času krila sama vse potrebe poljske
vojske.

Neresnične vesti o smrti dr. Schuschnigga

Nemški poslanik v Parizu je službeno
demitiral vesti nekaterih pariških bul-
varnih listov, da je bil pred nekaj dnevi
ubit bivši avstrijski zadnji kancelar
dr. Schuschnigg. Nemški poslanik zatrjuje
v demantiju, da je ta vest čista izmišljoti-
tina in da se nahaja bivši kancelar še ved-
no na Dunaju, kjer ga redno obiskuje nje-
gova žena.

Naši kraji in ljudje

Mladi stražarji z meje v Ljubljani Prisrčen sprejem, kakršen naj bi se redno ponavljal

V petek popoldne je bil na ljubljanskem kolodvoru prav nenavaden in prisrčen prizor. Na peronu se je zbrala skupina učencev z državnimi zastavicami, poleg njih pa učiteljstvo, zastopniki Društva prijateljev Slovenskih gor in Društva sv. Cirila in Metoda. Vsi so pričakovali mariborski vlak z občutki, ki prevzemajo človeka takrat, ko pričakuje nekoga, ki je del njegove duše. Isti prisrčni občutki so se odražali tudi z lic malih gostov, ki so se ta dan prvič ločili z rodne grude, obmejnih Apač. Lokavca in Marije Snežne, da spoznajo del svoje ožje in širše domovine, na katero zlasti zadnje čase toliko mislijo. Kako lepa in močna se jim je pokazala ta domovina z vlaka, kamor je marsikdo šel prvič v življenju stopil. V jasnem sončnem dopoldnevu je bila priroda še bolj obsejna in bogata, promet na kolodvorih razgiban, na letališču pred Ljubljano pa se je prav pred očmi malih potnikov dvignil aeroplan tako močno in ponosno, da so drobna srčeca tudi sama zadržala od sreče in ponosne zavisti, da je tudi tu njihova domovina.

In tako globoki, ganljivi so bili potem vtisi v oči Slovencev! Vsega jim je dala Ljubljana, kar je moglo dvigniti mladega duha in razveseliti toplo srčeca. Oba dneva so se brezplačno vozili po tramvaju — kako čudno vozilo, brez konja in brez motorja! Celo k Sv. Križu jih je potegnilo. Tam se 100 malih dečkov in deklic ni moglo nagledati prekrasnih spomenikov, napisov o slavnih možeh, o nesrečnih žrtvah... Pogled z Grada in z nebotičnika jim je razodel nepričakovano lepoto tega koščka njihove domovine. Dvigalo jih je v trenutku kar brezplačno postavilo na najvišjo stropo, katere višino so občutili šele potem, ko so peš prečevali stopnice navzdol. Tudi vselejnska uprava je pokazala toplotu razumevanje za male stražarje naše meje. Povabila jih na vselejem, kjer so videli več bogastva, zanimivosti in čudovitosti, kakor na vseh prošenjih in sejmih v Slovenskih gorah. Celo vrtljak jim je bil brezplačno na razpolago — rajsko sreča je sijala iz oči in misli tem 100 otrokom, ko so v nepopisni blaženosti brzeli v krogu ob zvoku razigrane godbe in v družbi poštvalnega prijatelja, dobrodušnega kaplana od Marije Snežne. Razstavljale slovenskih narodnih vezenin so deklicam, bodočim čuvaricam naše kmetijske hiše, pokazale razkošno bogastvo in zanimive, umetniško praktične domisleke slovenske žene iz vseh predelov naše skupne domovine. Marsikatero dekletce je s pritajenim pono-

som pogledalo skromni narodni motiv na svoji obleki in se zavedalo te tihe, a močne povezanosti z vsemi ženami slovenskih plemen.

In kaj naj poret naši mali gostje o svojih telesnih počutjih pod ljubljansko streho! Ko so se v jutranjem mraku nestrno zbirali tam pred domačimi šolami in se drug pred drugim hvalili, kolikšen kos bele kruha jim je dala mati na pot, pač ni so vedeli za okrašene in obložene mize in za bele postelje, ki jih je zanje pripravilo Društvo prijateljev Slovenskih gor in gostoljubnem Marijaniču in Lihtenturnu. Klobas, potic, malinova — vsega so imeli do sitega. Za odhodnico pa je dobil vsak gost prisrčen spomin, knjige, vrečko poslastic, deklice pester cekarje, dečki klobuke, učitelji »Kroniko slovenskih mest«. Da, tudi učitelji so se vračali od nas s prepričanjem, da so našli med nami razumevanje za svoje delo, in da pomeni gostoljubje, ki je iznenadilo njih in njihovo dečo, pomemben prispevek k utrditvi narodne zavesti in domovinske ljubezni malih čuvarjev na naši severni meji. Ob odhodu so s solzami v očeh in s hvaležnostjo mislili na vse, ki so jih tako prisrčno sprejeli: na Društvo sv. Cirila in Metoda, ki je omogočila potovanje tako veliki skupini, — saj je le malokateri sam zmogel vozno, na Društvo prijateljev Slovenskih gor, ki se v tako ganljivi meri zaveda dolžnosti do svojih ožjih rojakov, pa na mestno šolsko oblast, ki je pokazala tako lepo razumevanje za obmejne šolarje, na šolsko polikliniko, ki je nudila prvo pomoč po malih nezgodah pri železniškem oknu, pa na upravo vselejnskega, nebotičnika in cestne železnice, na postrežljivo osebo v Marijaniču in Lihtenturnu in končno na one učence, ki so pozdravljali, vodili in zabavali svoje stanovske tovariše.

Prav tako pa smo se tudi mi vsi, ki smo kakorkoli prišli v stik z dragimi gosti, prepričali, da je rod, ki odrasča na pragu naše domovine, v dobrih, razumnih rokah in da ima že v svoji sedanji duhovni razgledanosti, družabnem vedenju in telesni čvrstosti poročstvo, da bo pod njegovo stražo naša meja tudi v bodočnosti varna in trdna. Pesem »Hej Slovani...«, ki jo je ob odhodu zapelo v vlaku 100 mladih src, je donela kot zavestna prisega zvestobe rodni zemlji in njenim širnim mejam... Ko so nam še mahale ročice iz daljave, je naša srca objela njih tiha, podzavestna prošnja: Mislite na nas in pomagajte nam, kajti nam je vztrajanje težko, dvakrat, trikrat težje kakor vam!...

P. H.

Počaščenje koroških borcev v Šoštanju Veličastna proslava 20 letnice usodnih bojev

Šoštanj, 13. junija
Krajevna legija koroških borcev in podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda sta priredili minulo nedeljo proslavo 20-letnice koroških bojev, združeno s počastitvijo dveh padlih koroških borcev, Okretiča in Jazbarja, ki sta pokopana na tukajšnjem pokopališču. Proslava je bila široko zasnovana in je našla v prebivalstvu velik odmev. Že v soboto zvečer je vladalo po mestu svečano razpoloženje, nedelja pa nam je dala lep, solnčen dan. S hiš so vihrale zastave, po mestu so pa, zlasti dopoldne, korakale močne skupine manifestantov.

Svečanosti so se začele v soboto zvečer z narodno-obrambno akademijo v Sokolskem domu. Pred lepoasedeno dvorano je otvoril akademijo predsednik CMD dr. Goričar, ki je predvsem pozdravil slavnostnega govornika, književnika dr. Snuderla iz Maribora in deputacijo Narodnega akademskega bloka ljubljanske univerze. Akademija je imela pester spored. Poleg igrokaza »Gremo v Korotane« in deklaracij je nastopil učiteljski oktet s petjem koroških narodnih, mladina je podala zborovsko deklaracijo Pregljevce pesnitve »Ubiti zvon«. Glavna točka pa je bil slavnostni govor g. dr. Snuderla, ki nam je orisal zgodovinski potek tragičnih koroških bojev. Zgodščeno predavanje je odprlo marsikatero novo stran iz življenjske knjige Koroške. Ob koncu je govornik izpovedal vero v popolno vstajenje slovenskega in vseh slovenskih narodov. V imenu Narodnega akademskega bloka je pozdravil prireditelja akademik g. Jaza. Tudi njegova izvajanja je občinstvo sprejelo s toplim odobravanjem. Po akademiji se občinstvo ni razšlo, ampak se je uvrstilo v veliko povorko, ki je krenila po mestu, prepevaje domoljubne pesmi in vzklikajoč močno in neodvisni Jugoslaviji.

V nedeljo dopoldne so se na Glavnem trgu zbrali člani Legije koroških borcev, katerim so se pridružili gasilci, zastopstvo Sokola v koroških, mladina in mnogi meščani. Sprevod se je z godbo »Zarja« podal v župno cerkev k maši za padle koroške borce. Po cerkvenem opravilu se je na pokopališču vršila pietetna počastitev Okretiča in Jazbarja, ki sta bila leta 1919 ranjena v bojih pri Črni in sta po treh tednih težkega trpljenja umrli v bolnišnici Rdečega križa v Šoštanju. Njun ves okrašen grob je v nedeljo obkrožilo množtevno občinstvo. Svečanost je otvoril predsednik Legije koroških borcev g. Kozlevčar, godba je zaigrala žalni koral, pevci so zapeli vojaško »Oj ta vojaški bobene«, nakar so govorili zastopnik glavnega odbora LKB g. Mohor iz Ljubljane, tajnik krajevnega LKB g. Majer in starosta velenjskega Sokola g. Tone Kurnik. G. Majer se je zavzemal za priznanje pravic koroškim borcem, g. Kurnik pa je v zanosnem govoru proslavljal herojsko junaštvo koroških borcev Malga, Puncerja, Okretiča, Jazbarja in drugih. Občinstvu je prikladal v spomin vse strohote umikajočih se koroških čet po kolovoznih poteh v Saleško dolino in Šoštanj, kjer so ranjenec organizirale prvo pomoč slovenske žene in dekleta. V tistih časih je bil Šoštanj velik! Spominu Okretiča in Jazbarja se je nato še z občutenimi besedami poklonil akademik g. Majer iz Ljubljane. Pomembno svečanost je zaključilo polaganje vencev na grob obeh mladih junakov. Istočasno, ob 11. dopoldne je bila v Sokolskem domu mladinska akademija CMD, ki je tudi povsem uspešna. — Šoštanj je v nedeljo na dostojanstven način izpričal svojo trdno, neuklonljivo narodno zavest.

Tri nesreče na Dolenjskem

Žrtev splašenega konja — Požar — Nenavadna tatvina

Škocijan, 13. junija
Te dni je bilo zborovanje učiteljskega sveta na sodna okraja Mokronog in Radeče v Tržišču. Tja se je podalo tudi Škocijansko učiteljstvo. Na povratku se je dogodila nesreča. Nekaj kilometrov od Mokronoga so z vozom srečali neki avto in ker je bil konj plašljiv, je skočil s ceste. Voznik je bil že star in ga ni mogel krotiti; tako se je vse skupaj zvrnilo v jarek. Pri prevračanju se je zlomila rebro začasna upraviteljca naše šole ga. Jerica Zebretova. Avtomobilist je ponesrečenko takoj vzel v svoj avto in jo pripeljal v Mokronog k zdravniku, ki je nudil ge. Zebretovi potrebno pomoč, da je lahko ostala v domači oskrbi. Ostalim se po vsej sreči ni zgodilo nič hudega.

V soboto zvečer okrog 22. ure je prišlo žareti nebo na zapadni strani in že je tudi zvon javljal, da nekeje gori. Pogorela je v Zalogu hišica, v kateri že več let nihče ne biva. Lastnica Angela Hočevarjeva se je pred leti preselila v Gorenje Dole in živi tam, ker ni hotela biti v lastni hiši. Kupila je sedaj tam drugo domaćijo. Zaradi požara so imeli sosedje veliko strahu, ker je bila resna nevarnost, da se vžgejo hiše Markeljca in Sinkovca in le požrtvovalne-

mu delu vseh, se je posrečilo uvarovati domaćije pred ognjenimi zublji. Gotovo se bo našim orožnikom posrečilo izslediti požigalca, ki je povzročil toliko strahu in škodo.

V noči od sobote na nedeljo se je dogodil edinstven primer v naših krajih, da je bil ukraden iz zaklenjenega hleva konj z opremo in zapravljevalcem in da je bilo vse skupaj odpeljano bogvekam. Posestnik Alojzij Hočevar iz Dobruške vasi ima bivališče na samotnem kraju, precej oddaljeno od drugih sosedov. Hiša stoji kakih 200 korakov od glavne ceste in do nje vodi slaba poljska pot. Okrog polnoči je gospodar Hočevar šel napajal konja, menda takoj po njegovem odhodu pa so ga mu neznanzi z vsem odpeljali. Na delu so bili premeteni in v tem postu gotovo izurjeni tatovi. Da se ne bi slišalo, kako vodijo konja iz hleva, so nametali vse naokrog gnoja. Enako so spravili voz do ceste po travniku in njivi, da domači niso čuli nobenega šuma in ropota. Konja so lepo vpregli k vozu zapravljevalke in so zdvijali najbrže proti hrvaški strani. Pretekli teden so se vozili tod okrog cigani na treh vozeh in ni izključeno, da so oni odbrali konjič-

ka. Zjutraj okrog četrte ure konja že ni bilo več v hlevu in so takoj bili obveščeni orožniki, ki so se podali na razne strani. Z motornim kolesom so se peljali do Samobora in tudi v druge smeri, vendar brez uspeha. Posestnik Hočevar je oškodovan za okrog 5.000 din.

Slovo

priljubljenega oficirja

Te dni je odpotoval iz Ljubljane na novo službeno mesto kapetan I. stopnje g. Norbert Wurzbach. Kapetan Wurzbach, ki je že prej služboval pri ljubljanskih kolesarjih pod poveljstvom znanega podpolkovnika g. Josipa Jakliča, je bil imenovan za komandanta samostojnega kolesarskega bataljona. Da je dosegel to mesto že kot kape-

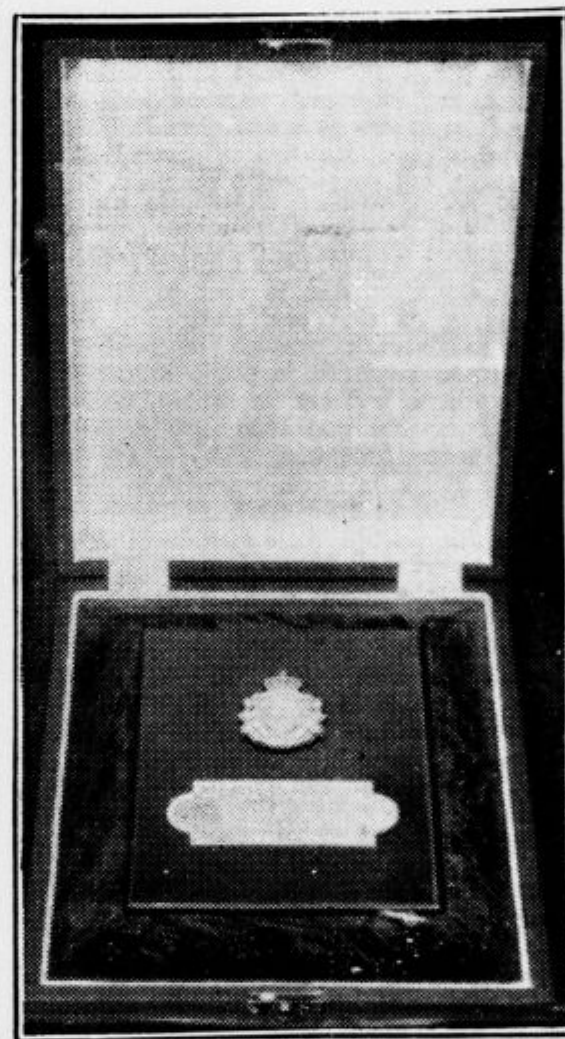
tan, je dokaz upoštevanja njegovih velikih sposobnosti. Da se je kapetan Wurzbach požrtvovalno posvetil svojemu poklicu, dokazuje tudi dejstvo, da je že v starosti 32 let dovršil z uspehom najvišjo stopnjo vojaške izobrazbe — generalštabno šolo. Tudi na publicističnem področju je vnet delavec ter sodelovnik strokovnega vojnega lista.

Mlademu komandantu želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov.

Velika plaketa

JNS — 1939

V jubilejnim letu svojega obstoja je Jugoslovanski nogometni savez odlikoval številne klube in njihove igralce, ki so bili dolga leta njegovi najagilnejši člani in najzvestejši delavci.

Med ostalimi je prejel veliko plaketo, ki jo vidimo na sliki tudi dolgoletni igralec SK Svobode iz Ljubljane Viktor BATIČ, ki je nedavno praznoval 27-letni jubilej, odkar se aktivno udeležuje na nogometnem polju. O marljivosti in vztrajnosti tega redkega nogometnega igralca v številni družini slovenskih nogometašev smo obširneje pisali nekaj pred njegovim jubilejnim nastopom.

Danes se samo še enkrat pridružujemo prijateljem in znanec s prisrčnimi čestitkami in najlepšimi željami za bodoče. Naj bi Batiču starejšemu sledil Batič mlajši — ki tudi že 5 let igra nogomet — prav tako vztrajno in neumorno, z njim pa tudi še vsi oni mladi prijatelji nogometne igre, ki niso doživeli mnogih težav in številnih razočaranj, s katerimi so se morali boriti in vztrajati pri pionirski nogometa v današnjem območju ljubljanskega nogometnega podsava.

Zadnja pot nesrečnega Srečka Bekša

Smrtno ponesrečeni Srečko Bekš je v nedeljo ob pol 16. uri nastopil zadnjo pot iz bolnišnične mrtvašnice k Sv. Križu. Številni prijatelji pokojnika in vse ugledne družine so se prišli od njega posloviti. Zlasti v lepem številu pa so se zbrali četniki s predsednikom Vence-tom Znidaršičem na čelu. Iz kapelice pri Sv. Križu so četniki ponesli draga sokojevnika do preranega groba, kjer se je toplo poslovil brat Vladimir Ravnihar. Tužnih src so se razhajali pogrebci. V spomin nepozabnemu Srečku smo prejeli še naslednje spominske vrstice:

Bolestno je odjeknilo v vrstah četnikov, da si nenadno odšel od nas, dragi tovariš. V naših vrstah si bil, vnet in goreč za delo in društvo, ki Ti je poverjalo mesta v odboru. Rad smo Te imeli, Tebe, mirnega, ljubeznivega soborca, ki je vedno spodbujal, svetloval, vneval in podžgal delovne družstva in posameznega člana.

Izmed naših najboljših si bil najboljši, spoštovali smo Te in sledili Tvojim besedam, navsemot in pobudam, saj si se udeleževal vseh sej in posvetovanj.

Za vsakega si imel toplo, presrčno besedo in prav sočutno si bil ob strani brezposelnih tovarišev, katerim si tudi tiho in skrivno gnetno pomagal, jih tolažil in jim dajal moralne opore.

Vsem Tvojemu delu in delovanju se je odražalo Tvoje dobro srce in praznina, ki je nastala za Teboj v domu Tvojih staršev, je tudi v našem društvu in med nami.

V večnosti Ti je prišel nasproti tovariš-prijateljček Petruška in pripovedoval si mu, kako je bilo v jeseni po njegovi smrti in v pomladi pred Tvojim odhodom.

In ta čas, ko se dviguje sonce na zenit, v kresno noč in kresni dan, je tam na Ljubljanskem polju svež grob mladega borca, za vse prelepe ideale se borečega in delujočega v blagor naroda in domovine.

Vse Tvoje življenje in delovanje je oplajala edina srčna želja, da bi bila srečna in močna naša domovina, vedno ozarjena in obsevana v zarjavi Vidovih od Triglava in Vardarja do sinjega Jadrana, čez vse planine in ravnine. V to in v Tvoj spomin pomoz! Bog!

Dragi pobratim-borec vkljenen si v naša srca in čist in lep je in bo spomin za Teboj. Svetožar Vladan Tavčar.

Pesnik J. T. Hendry v naših krajih

Ljubljana, 13. junija
Danes sta obiskala naše uredništvo mladi angleški pesnik in novelist g. J. F. Hendry in njegova gospa. G. Hendry je škotskega rodu, rojak iz Glasgowa, biva pa v Leedru, Yorkshire. Sodeluje v listih »Life and Letters To-Day«, »Outlook«, »Nineteenth Century« in »New Statesman«, kjer objavlja svoje pesmi, novele in članke. V tem, doslej pri nas neznanim škotu, imamo Slovenci dobrega prijatelja, ki se živo zanima za naše razmere in tudi že nekoliko razume naš jezik. Te simpatije niso samo posledica njegovega posebnega zanimanja za življenje malih narodov, ki ga rad obravnava v svojih spisih, marveč tudi posledica prijetnega dejstva, da je srečal na svoji življenjski poti šarmantno Slovenko iz Gorice, gđ. Teodoro Usaj, ki mu je postala soproga. Z njo je sedaj obiskal naše kraje, da obenem nabere gradiva za daljši članek o Jugoslaviji, ki ga namerava objaviti v »Life and Letters To-Day«, kjer je nedavno izšel njegov prevod Cankarjeve črtice »Muhac«. G. Hendryjeva je preživela dolga leta v Ameriki, v središču naše naselbine Clevelandu, sedaj

Sosed je ustrelil soseda Žaloigra iz gole mrznje v Slovenskih gorah

Ivanjkovci, 13. junija
V Trsteniku se je danes odigrala družinska in socialna žaloigra. Tam sta živel sosed Matija Vajda, ki se je pred leti priženil k vdovi Prenholcovi, in čevljarji mojster France Škorjanec. Moža, ki sta bila kakšnih pet let po starosti v razliki — Škorjanec je bil mlajši — sta si bila delj časa v sovraštvu. Vajda je že nekajkrat dejansko napadel Škorjanca in njegovo ženo.

Danes je bil Vajda na košnji pri neki posestnici v Mihalovcih. Že na vse zgodaj je govoril med kosci, da mora nekoga ubiti. Domov je prišel okoli desetih. Okrog 11. je pijan prišel na dvorišče Škorjančevega doma in po kratkem prerekanju je Škorjanec s praga svoje hiše iz lovске dvocevke nekajkrat zapored sprožil vanj. Po prvem strelu je Vajda obležal smrtno ženo.

Danes je bil Vajda na košnji pri neki posestnici v Mihalovcih. Že na vse zgodaj je govoril med kosci, da mora nekoga ubiti. Domov je prišel okoli desetih. Okrog 11. je pijan prišel na dvorišče Škorjančevega doma in po kratkem prerekanju je Škorjanec s praga svoje hiše iz lovске dvocevke nekajkrat zapored sprožil vanj. Po prvem strelu je Vajda obležal smrtno ženo.

Te dni je ogrebal posestnik Martin Andrejič iz Telčice roj čebel. Vreme ni bilo posebno ugodno in so bile čebele tudi temu primerno razburjene. Roj se zgosti na bližnji jablani in čebele brenče sem in tja. Posestnik Andrejič se brž pripravi, da spravi čebele v panj. Prinese veliko lestev, panj in drugo potrebno, pa leze počasi proti čebelarju.

V tem, ko se je on pripravljal, da bo dal čebele v panj, mu jih je neki fantič hotel z metlo pogrniti notri. Pa se je zgodilo, kar se večkrat primeri, da so čebele, ki so visele na veji, v velikem kosu padle naravnost na ogrebalec na lestvi. Ker je bil Andrejič ravno sklonjen, so se mu vsele za vrat, v nederje in povsod za srajco. Seveda jih je hotel spraviti ven in je s tem živalice še bolj razdražil. Pričelo se ga pikati in je imel kmalu vso glavo polno čebel. Hotel je z rokami čebele odstraniti, a je s tem bil še na slabšem, ker so ga pač čebele še bolj opikale. Padel je z lestve

Čebele so ga domala umorile

Nesreča dolenjskega posestnika pri ogrebanju čebel

Škocijan, 13. junija
Te dni je ogrebal posestnik Martin Andrejič iz Telčice roj čebel. Vreme ni bilo posebno ugodno in so bile čebele tudi temu primerno razburjene. Roj se zgosti na bližnji jablani in čebele brenče sem in tja. Posestnik Andrejič se brž pripravi, da spravi čebele v panj. Prinese veliko lestev, panj in drugo potrebno, pa leze počasi proti čebelarju.

V tem, ko se je on pripravljal, da bo dal čebele v panj, mu jih je neki fantič hotel z metlo pogrniti notri. Pa se je zgodilo, kar se večkrat primeri, da so čebele, ki so visele na veji, v velikem kosu padle naravnost na ogrebalec na lestvi. Ker je bil Andrejič ravno sklonjen, so se mu vsele za vrat, v nederje in povsod za srajco. Seveda jih je hotel spraviti ven in je s tem živalice še bolj razdražil. Pričelo se ga pikati in je imel kmalu vso glavo polno čebel. Hotel je z rokami čebele odstraniti, a je s tem bil še na slabšem, ker so ga pač čebele še bolj opikale. Padel je z lestve

Teden zdravja

na severni meji

Sladki vrh, v juniju
V času od 28. maja do 3. junija je priredil Higienški zavod iz Ljubljane v prostorih dr. ljudske šole na Sladkem vrhu higienško razstavo. Tečaj je vodila silno požrtvovalna zaščitna sestra Zora Herakovičeva, ki je imela nekaj zelo poučnih predavanj, oprte na lepe skioptične slike. Ob prostih urah, v najhujših nalihih je neumorna sestra Zora obiskovala domove dojenčkov. Kot prava samaritanka je obiskovala domove bolnikov ter jim dajala prepotrebne nasvete. Za svoje požrtvovalno delo je bila deležna vseh priznanj domačinov.

Kolik je bil uspeh higienške razstave, se vidi iz števil udeležencev na razstavi in predavanjih, saj se je petih predavanj udeležilo preko 1800 ljudi. Velik delež k uspehu je doprineslo tudi Društvo prijateljev Slovenskih gor, ki je darovalo za uboge matere več oprem za dojenčke z vsem potrebnim priborom.

Zaključne besede je podala gospa dr. Simčeva, ki je do 500 zbranim poslušalcem obrazložila v zelo poučnih in vendar poljudnih besedah, kako se je varovati najhujših nalezljivih bolezni. Upajmo, da bo teden narodnega zdravja na Sladkem vrhu rodil lepe sadove, saj je bilo ljudstvo

SCHICHTOV RADION

vsebuje
MILO!

dobro, blago Schichtovo
milo, ki med kuhanjem
struji skupaj s kisikovimi
mehurčki skozi tkanine in
odpravi vso nesnago. Pe-
rilo se kar sveti tako je
čisto in belo.

RADION BELINA!

pa živi s soprogo na Angleškem. G. J. F. Hendry je pravkar dovršil roman »The Eye in the Triangle«, svoje prvo večje delo, ki izide še letos v Londonu. Ker se je dobrodušan seznanil z ruskim jezikom, mu tudi razumevanje slovensčine ne dela velikih preglavic in si lahko obetamo od njega še marsikak prevod iz slovenske literature, pri čemer bo imel v svoji soprogi prizadevno pomočnico.

Simpatičnemu sinu starodavne Škotske ugajajo naši kraji, ker odkriva v njih marsikako podobnost med našimi ljudmi in svojimi rojaki. Trdno smo uverjeni, da ga bo osebno spoznavanje Slovenije, kakor tudi naše širše jugoslovanske domovine še tesneje zbližalo z nami in da se bo njegovo pero večkrat pomudilo pri naših problemih in pojavih. V tem duhu želimo angleško-slovenski dvojici Hendryjevih prijetno bivanje na naših tleh in ponovno svidenje v prihodnjih letih!

det. V bližini je njegova žena vezala v vinogradu, Škorjančeva žena pa je bila blizu hiše, da sta obe od daleč videli žaloigro. Drugih prič ni bilo.

Škorjanec se izgovarja, da je Vajda z nožem navalil nanj in da je streljal v silobranu. Škorjančeva žena je o nesrečnem dogodku takoj obvestila pol kilometra oddaljeno žandarmerijsko postajo v Ivanjkovcih. Orožniki so Škorjanca aretirali, obenem pa so uvedli podrobno preiskavo. Vajda je zapustil vdovo in pet neprekrobljenih otrok, Škorjanec, ki je brez premoženja, pa ima ženo in štiri otroke v starosti od 1 do 6 let. Vajda ni bil na dobrem glasu in je imel že več kazni za seboj, medtem ko je Škorjanec na glasu mirnega, pridnega, priljubljenega človeka. Ob 17.30 je na kraj zločina prispela sodna komisija, da ugotovi podrobnosti.

na tla, se dvignil, stopil nekaj korakov in ponovno padel brez zavesti. Vsi domači so se prestrašili in mu priskočili na pomoč. Vendar ni bilo moči veliko pomagati. Obraz in vse gorje telo mu je pričelo otekati, dihal je težko, ni mogel srebrihati slivovke in so mu jo morali s silo vlit v usta.

Ker niso pomagali niti obkladki slivovke, se je brž podal nekdo v Škocijan po zdravnika, ki je bil pa ravno pri poroki in ni mogel iti na pomoč. V St. Jernej se pa ni dalo priti zaradi povodnj. Tako so Andrejičeva zdravili, kakor so pač vedeli in znali in po dveh urah se je spet zdrnil k zavesti. V tem času ni nekaj minut niti dihal ter so že vsi bili prepričani, da je mrtev. Ko se je spet ovesnil, ga je še dolgo vse bolelo, posebno v ustih in na prsih. Le njegovemu močnemu telesnemu ustroju gre zahvala, da ni podlegel. Bilo bi dobro, če otroke navaditi v solah, kako je treba v takih primerih ravnati, da ne bo hujših nesreč in nepravil.

z razstavo zelo zadovoljno in zadovoljen je bil z razstavo tudi Higienški zavod v Ljubljani. Želimo, da bi se na našem obmejnem, prejšnjih časih zelo zapostavljenem Sladkem vrhu slični tečaj priredili večkrat in da bi se v bodoče vobče posvečala obmejnemu krajem vsa pozornost v kulturnem, zdravstvenem in gospodarskem pogledu.

Domače vesti

* Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda bo letos v nedeljo, dne 2. julija v Ljutomeru. Na predvečer dne 1. julija bo zaupni shod. Ker je Ljutomer središče Prlekije in ima najožje stike s Prekmurjem, se je odločila Družba prirediti tam letošnjo veliko skupščino, da se poživi narodno zavest ter vzbudi volja za narodno obrambno delo. Na obilno udeležbo vabi vse občinstvo, posebno pa še one, ki se zanimajo za narodno obrambno delo, ki domujejo v bližini Prlekije in Prekmurja in ki imajo ugodne prometne zveze.

* Začetek prometa na novih železniških progi. Danes bo slavnostno otvorjena stalna železniška proga Varšava — Beograd in obratno. Specialni avion poljskega društva »Lot« bo startal na beograjskem letališču ob 10.35. S tem letalom bo potovala po povabilu poljskega žrakovnega društva naša delegacija, ki jo bodo tvorili predstavniki vojnega in civilnega žrakovništva. Delegacija bo prispela v Varšavo še danes popoldne. V glavnem mestu poljske republike pa bo poleg železniške proge Beograd — Varšava slovesno otvorjena tudi stalna železniška proga Varšava — Rim. Poljsko žrakovno društvo »Lot« bo to slavnost zaznamovalo s proslavo 10letnice svojega obstoja in delovanja. V četrtek pa bo naš Aeropot izročil javnemu prometu naslednje proge: Beograd — Sarajevo — Dubrovnik, Zagreb — Split — Dubrovnik, Ljubljana — Zagreb, Sarajevo — Zagreb, Zagreb — Dunaj in Beograd — Podgorica. Iz Ljubljane bo odhajal ob 10.25, v Zagreb ob 11.10. Odhod iz Zagreba bo ob 14.40, pristanek v Ljubljani pa ob 15.25.

VROČI DNEVI:
SVILA — PLATNO

MANUFAKTURA

SOUVAN

F. KS. MESTNI TRG 24/II

* Brzovlaka št. 9 in 10 na progi Jese. nica — Beograd. Naši turistični krogi so se svojevčasno veliko trudili, da dosežejo uvedbo brzih vlakov št. 9 in 10 na progi Jese. nica — Beograd in obratno. Kljub temu, da sta oba vlaka izredno ugodna, vendar nista tako zasledena, kot bi bilo pričakovati po svojevčasni zahtevi s strani slovenskih interesov. Brzi vlak št. 9 odhaja iz Jese. nica ob 20.09, iz Ljubljane pa ob 22.02 ter prihaja v Zagreb ob 0.20, v Beograd pa ob 8.40. Obratno pa vozi brzi vlak št. 10 iz Beograda ob 20.58 ter je v Ljubljani ob 7.40. Z novim voznim redom od 15. maja t. l. imata oba vlaka v Zidani mostu zvezo z Mariborom. Oba vlaka imata tudi celo vrsto direktnih vagonov, tako spalnici voz Jese. nica — Beograd, vagon 1. in 2. razreda Rateče — planica — Bohinjsko jezero — Beograd, Maribor — Beograd in Rateče — Planica — Subotica in obratno. Oba vlaka nista vezana na brzovlake iz inozemstva, ki prihajajo večkrat z veliko zamudo, tako da vozita red, no točno po određenem voznem redu, kar je dostikrat za potujočo publiko velike važnosti. Tudi nista natrpana in prenapolnena z inozemskimi potniki, tako da je vožnja z njima udobna. Ker predstavljata oba vlaka za Slovenijo važno turistično pridobitev, bi bilo priporočljivo, da se jih tudi naša domača publika posluži v čim večji meri ter tako upraviči zahteve naših turističnih ustanov.

— V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otekam jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. »Franz-Josefova« voda milo deluje in zanesljivo odpravlja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Ost. reg. št. br. 3074/35.

* Izpit za pooblaščenega inženjerja arhitekture so položili v ministrstvu za gradbe gospodje: inž. Oton Gaspari, inž. Pavel Göstl, inž. Stanko Murko, inž. Benja. min Svetina in inž. Tomaž Štrukelj.

* Strugnano pri Trstu na istrski obali — PENSION NAZIONALE — najboljša kuhinja, lastno obrežno kopališče. Se govori slovenski. Last. Olga Jalovec.

* Udeležencem zleta Jugakov v Sofiji, ki bi se hoteli vrnati v Jugoslavijo preko Varne, Carigrada, Aten, Krfa, Drača, Kotor in Dubrovnika v Split, sporočamo, da je Zetska plovilnica v Kotoru odobrila značajne popuste tako, da bi znašali stroški vožnje po morju, s prenočiščem (kabinom) in hrano na parniku »Lovčev« približno 1.100 din. Parnik odplove iz Varne 13. julija in prispje v Split 22. julija. Za vozne olajšave na progi Sofija — Varne in Split — Ljubljana so se prireditelji obrnili na pristojna mesta. Ko bodo znane, jih bodo sporočili. Brez teh popustov bodo znašali potni stroški vseh vožnje v Sofijo največ 1.600 din. Za to potovanje bo bržkone potreben potni list, ki si ga mora preskrbeti vsak sam. Organizacija potovanja je prevzel Ljubljanski Sokol in naj se udeleženci prijavijo v društveni pisarni v Narodnem domu med uradnimi urami v soboto 17. junija, ker je treba pravočasno rezervirati potrebno število kabin. Tam bodo dobili tudi potrebne informacije.

* Telefonski razgovori s Češko. Z ozirom na znižanje nemške tranzitne takse (prej avstrijske) od 1.80 na 1.50 zl. fr. je minister za ptt odobril, da se začeni s 1. junijem za telefonske razgovore med Jugoslavijo in protektoratom Češke in Moravske preko Nemčije plačujejo nove, za 30 zl. fr. znižane takse.

* Samo do 20. t. m. je čas prijave za izlet s posebnim vlakom in parobrodom v Benetke, ki bo 28. in 29. junija. Zgledite se in zahtevajte sporede v biletarnah Put. nika.

* Naše spoštovane naročnike in prijatelje v Slovenjem Gradcu in njegovi okolici opozarjamo na poslovalnico »Jutra«, ki je v Slovenjem Gradcu, na Slomskem trgu št. 5. V njej morate naročiti oglase, posmrtnice, reklamne novice in druge objave ter se naročiti na »Jutra«, »Slov. Narod« in na tednik »Domovina«. Zanimanci dobijo v tej poslovalnici naslove malih oglasov že na dan, ko dobijo »Jutra« v roke. Poslovalnica sprejema tudi ponudbe na male oglase.

* Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj, DROGERIJA GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova 5. * Smrt zašušnega srbskega zadugarja. V svojem rojstnem kraju, vasi Ostružnici je umrl v starosti 67 let bivši narodni poslanec Milorad Sušić. Sušić je bil kot odbornik zemljoradniške stranke pri volitvah v ustavotvorno skupščino nosilec kandidatne liste za beograjsko volilno okrožje. V Narodni skupščini si je pridobil ugled marljivega, energičnega in požrtvovalnega narodnega poslanca. V svojem domačem kraju je bil že od mladih let zelo marljiv zadružni delavec. Ustanovil je na bavljanju in kreditno zadruho in zadružno mlekarno. Glavni zadružni svet ga je odlikoval z zlato kolajno.

* Huda nesreča litjskega dijak. Poročajo nam: V Litijo se je vrnil na počitnice dijak Hari, sinko predlinskih uradnikov ge. Tončec in g. Toneta Jelinkarja. Hari, ki je obiskoval v Ljubljani prvo gimnazijo, je vporabil prvo pot, da je odšel pozdravit staro mamo go. Kosovo v Zavrstniku. Zamakala ga je češnja, ki raste za hišo. Urno je splezal na vejo in zbral prvi sad. Pri obranjanju pa je stopil na tan, ko vejo v vrhu. Bliskoma se je veja odlomila in nesrečni dijak je zgrmel več ko 6 metrov globoko na tla. Siromak je obležal nezvesten. Kosovi so v silni skrbi poklicali zdravnika dr. Poldeta Ukmarija, ki je obudil dijaka iz nezveste. Hari je tožil o bolečinah v glavi in v hrbtenici. Zdravnik je odpeljal mladega ponesrečenca v Litijo, zaradi opasnega stanja pa takoj nato z avtom v Slajmerjev dom v Ljubljani. Z mladim dijakom in hudo prizadetimi družini vsi sočustvujejo in žele, da bi si pone. srečni dijak kaj kmalu in brez večjih posledic opomogel.

* Naši ribiči kot inštruktorji palestinskih ribičev. Organizacije primorskih ribičev imajo zvezo z veliko ribarsko zadruho, ki je bila ustanovljena v Palestini, in na povabilo te zadruge je že pred nekaj meseci odpotoval iz okolice Sušaka v Palestino eden izmed naših preizkušenih ribičev, da bi v Palestini izvečal ribiče, ki so se doslej ukvarjali z ribolovom le na primitivne načine. Na palestinski obali, ki je dolga kakih 220 km, je samo 9 domačih ribičev skupin poleg mnogih tujih zakupnikov bogatega ribolova. Palestinska ribarska zadruga je zdaj povabila za inštruktorje še 6 naših ribičev, ki bodo vzeli s seboj tudi vse potrebno moderno orodje za ribolov. Sčasoma bodo v Palestini zaposlili še kakih 50 naših ribičev.

* Med poplavi mi je nastalo gorsko jezero v okolici Samobora ob vzhodni hribi Plešivice. S hriba se je med poplavi mi sprožil velik plaz zemlje ter se v polkrogu ustavil ob gozdu. Voda gorskega potoka je ves prostor zalila, privlela se so vode tudi iz zemlje in tako je zdaj v vzhodni hribi lepo, z gozdom obdano jezero, ki je dolgo blizu 250, široka pa 30 m ter po. nekod globoko preko 10 m. To gorsko jezero je nova turistična atrakcija, pri tem pa tudi zanimiv pojav za geografje. Banske uprava je že poslala pod Plešivico strokovnjake, ki bodo uverili obalo novega jezera, v kolikor že ni zavarovana z gozdom in strmimi stenami.

* Višokolec se je dal najeti za morilca. Zagrebška policija je rešila uganke zavratnega umora, ki je bil izvršen letos v noči 1. februarja. Takrat je na zagrebški periferiji nekdo poklical iz hiše mladega mestnega uradnika Josipa Presekega, ki se je nameraval drugi dan poročiti s svojo izvoljenko. Presečki je nič hudega sluteč stopil na dvorišče in tam se je pojavil pred njim neznan človek, ga vprašal: Ali ste vi Josip Presečki? — in, ko je dobil potrdilni odgovor, je sprožil vanj dva revolverjska strela. Presečki je bil pri prvih mrtvih, blizu hiše so pozneje našli očala. To je bila tudi edina sled za zavratnim morilecem. Ljudska govorica je spravila v zvezo z zločinom nekdanjo zaročenko umorjenega Presekega, češ, da je morda ona naročila umor iz maščevanja. Policija je vse te govorice z vso previdnostjo upoštevala, a je kmalu ugotovila, da je bivša zaročenka umorjenega uradnika nedolžna in da so bile govorice o njej razširjene samo zaradi tega, da bi se prikrila prava sled. Polagoma je policija ugotovila, da je imel Presečki hudega sovražnika v osebi brata svoje neveste. To je 29letni trgovski pomočnik Ivan Iveković, ki je nekaj mesecev po umoru izginil iz Zagreba in so ga zdaj kot vojaškega begunca aretirali nekeje v Bosni. Ko so ga pripeljali v Zagreb, je Iveković domneval, da že vse vedo, ter prostodušno izpovedal, da je on zasnoval umor, za morilca pa je najel studenta teh. nika Zdravka Linčiča iz Zagreba. Najeti morilec ni Presekega niti poznal in mu je Iveković pokazal njegovo orodje v rokah Ivekovića, bo morala preiskava šele ugotoviti.

* Izobčenja iz islamske verske zajed. ne. Ker se je razširila vest, da so samo v Banjaluki po novi uredbi o sklepanju me. šanih zakonov izključili iz islamske verske zajednice nad 400 vernikov je urad islamske verske poglavarstva v Sarajevu razglasil, da so se ti verniki prav za prav sami izobčili. Ko so izšle nove uredbe o sklepanju mešanih zakonov, so dobili rok za legaliziranje zakonov pred veriškimi sodišči po predpisih islamske veroizpovedi, a ker se roka niso poslužili in niso zakonov legalizirali, so prenehali biti člani verske zajednice.

* Avtobusni izleti v Gorico, Trst, Benetke 27.—29. t. m. in v Dolomite od 15. do 19. julija. Prijavite se takoj v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Franciškan. ska ulica, tel. 22-50. (—)

* Pri nedeljskem oglasu DKW se je zgo. dila neljubna pomota. Namesto »Poraba goriva samo 7 litrov na uro« se mora pravilno glasi »Poraba goriva samo 7 litrov na 100 km«.

* Zaradi domačih nespornostij ni je poročala tla. Iz Dolenjskih Toplic nam poročajo: Antonija Janežičeva, rojena Gor. nčeva iz Gornjega Gradca pri Dol. Toplicah se je v letošnjem predpustu poročila s Francetom Janežičem v Podhosti. Mladi mož je pridno delal v gozdu, kjer je bil zaposlen z gnanjem oglja skozi ves teden in je le ob sobotah zahajal domov. Žena pa je gospodinjala doma. Vendar s taško ni bilo takega sporazumljenja kot bi bilo potrebno in sta se večkrat prepirali. Mlada žena je le težko prenašala nezdrave domače razmere. Še težje pa ji je bilo, ker moža ni bilo doma, da bi mu potožila svoje težave. Tako je od dneva do dneva bolj žalovala in obupovala, dokler ni dne 9. t. m. segla po britvi in si prerezala vrat. Ta dan je bila popoldne sama doma. Tašča se je mudila v Dol. Toplicah, najmlajši možev brat pa je bil v šoli. Ko je bila tako sama je storila obupen čin. V popoldanskih urah je prišel prvi iz šole možev brat, ki je našel sva. dingo ležečo na postelji in vso v krvi. Ves v strahu je poklical sosedo, ki so poklicali zdravnika, da ji je mudil prvo pomoč ter odredil, da so nesrečnico prepeljali v bolnišnico, kjer leži še vedno v nezvesti in se zdravniki trudijo, da jo ohranijo pri življenju.

Iz Ljubljane

u— Znova smo dobili deževje, ko je za nami komaj nekaj lepših dni. V Ljubljani je večerj domala ves dan deževalo. Sava se je že precej dvignila, Ljubljanka je to pot zaenkrat skromnejša. Kmetovalci obupujejo zaradi tolikšnih vremenskih nagajivosti, nobenega dela ne morejo s pridom opraviti. Naše na dobro leto, ki je letos sprva toliko obetala, plahnijo s slehernim tednom in če pojde še nekaj časa tako dalje, bomo preživeli eno najslabših let.

V NEDELJO 18. JUNIJA

FESTIVAL

NARODNIH NOŠ

IN

ČEŠNJEV SEJEM

V ČRNOMLJU

Vožnja, vstopnina in kosilo 45 din.

Prijavite se čimprej pri Putniku.

u— Tovarišu Beliču v spominu. Poročali smo o tragični smrti srednješolca Cirila Beliča iz Šiške. Pokojnikovi tovariši so nas naprosili, da objavimo naslednje spomin. ske vrstice: Sonce je z zadnjimi žarki zlatilo vrhove gora, ko smo te spremljali na zadnji poti. Od povsod smo prihiteli, saj si nam bil tako dober tovariš. Nikdar nisi odklonil tovarišu pomoči, če si mu jo je mogel nuditi. Bil si nam najboljši tovariš in prijatelj. Zato nas je vest o tvoji tragični smrti še tem bolj pretresla. Vedno si bil zagovornik pravice in poštenosti, tvoje mlado življenje je padlo kakor pa. de rumeno klasje pod ostrim srpom, tvoje telo se je zrušilo pod težo usode. Nikdar nisi ljubeč, moško si prenašal vse br. dskosti, ki ti jih je poslalo življenje. Vsi, ki smo te ljubili in spoštovali, vemo, da je le za trenutek navdal tvoje srce naval obupa, ki si mu podlegel. Tovariši pevci so ti zapeli v slovo, s pesmijo, ki si jo tako ljubil, so se poslovili od tebe. Sonce je zašlo, v zadnji pozdrav je dehtelo cvetje ob tvoji gomili, težka zemlja je padala na tvojo be. lo krsto. Vsa strta se je poslavljala tvoja ljubeča te mati od tebe, niti ona niti tvoje oče in mali brat niso mogli razumeti, da te ne bodo nikdar več videli. Zalostni smo odhajali z njive miru s tiho željo, da bi na. šel tam, odkoder ni vrtnice, več sreče in miru, kakor si ga našel med nami. Tovariši Ciril, tebi žele tvoji tovariši večni mir, tvojim dragim pa izrekajo iskreno sožalje.

u— Ne pozabite, da se le do 15. t. m. lahko prijavite za izlet v Belo Krajino. Poleg belokranjskih narodnih iger in plesov je na sporedu 5 izletov v okolico in razstava črešnje. Stroški za posameznega izletnika znašajo skupno, vsehvi vstopni. ko k narodnemu festivalu, kosilo in vodstvo 45 din. Kdor ne reflektira na kosilo, plača 12 din manj. Posebni vlak odplove v nedeljo ob 5. jutraj, povratek iz Črnomlja bo po 19. uri, prihod v Ljubljano bo po 22. uri. Prijavite se takoj! Zadnji dan je 15. junij. Prireditev bo v vsakem vremenu. Prijave sprejema »Putnik«, Tyrševa 11.

u— Sprejemni izpiti na drž. ženski realni gimnaziji. Prošnje za pristupitev k sprejemnemu izpitu, naslovljene na ravnateljstvo in kolkovane z 10 dinarskim kolkom, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni dne 21. in 22. junija od 9. do 12. ure. Prošnji, ki naj bo pisana na vzorcu, ki se dobi pri šolskem slugi, je priložiti krstni list in izpravele o dovršenem 4. razredni osnovne šole. Sprejemale se bodo učenke, rojene v letih 1926 do 1929. Pri oddaji prošnje bo vsaka učenka izvedela, kdaj bo delala izpit. Izpiti bodo 23. in 24. junija ob 8. v poslopiu drž. učiteljske šole na Resljevi cesti št. 10.

u— Bolniška blagajna Združenja gostil. niških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo na letni občni zbor, ki bo v četrtek dne 15. junija ob 14. v kolodvorski restavraciji glavnega kolodvora v Ljubljani. — Uprava.

u— Redni letni občni zbor Socialno ekonomskega inštituta v Ljubljani bo drevi ob 18.15 v sejni dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva 22. K obilni udeležbi vabi odbor.

u— Pevski zbor Glasbene Matice bo imel 26. t. m. ob 20. uri v Hubadovi dvorani poslopja Glasbene Matice redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

u— Orgelska produkcija gojencev drž. konservatorija v Ljubljani bo v soboto 17. t. m. ob 18.30 v Hubadovi pevski dvorani. Nastopili bodo gojenci m. prof. Premra in prof. Tomca. Podrobní spored v knji. gani Glasbene Matice.

u— Večerno javno telovadbo priredi Sokol Ljubljana — šiška v soboto zvečer ob svitu reflektorjev. Zato še danes opozarjamo cenjeno občinstvo da poseti večerno javno telovadbo v čim večjem številu!

u— Svila za obleke, najnovejši vzorci, ter bluze pri K. Soss, Mestni trg 18. (—)

Zabavna, duhovita komedija

BOHEMSKA SREČA

Robert Montgomery — Rosalind Russell

Ta film nas uči, da »denar ni vse na svetu«.

Danes premiera zabavne družabne komedije, polne duhovitosti in vedrih komičnih situacij

DISKRETNi SOBAR GODFREY

V glavnih vlogah: William Powell in Carola Lombard. — Režija: Gregory la Cava. Glasba: Charles Previn. KINO SLOGA, tel. 27-30

Buren smeh in krohot

Ta komedija, nagrajena od new-yorške akademije — je imela ogromen uspeh po vsem svetu.

KINO UNION, tel. 22-21
Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

kakršnega že dolgo ne — je izvalila pri posetnikih večerajšnje premiere — izvrstna komedija

DRUGA POROČNA NOČ

ŽENE IN DEKLETA — oglejte si ta film in pripeljite tudi svoje može in fante!

u— Starši! Ako želite, da se bodo vaši otroci lepo razvijali in imeli veselje do plesne umetnosti ter plesnih nastopov, jih prijavite v klasično baletno šolo g. Maxa Kurbosa, ki se nahaja v prostorih bivšega kina Tivoli. Posebne ure tudi za dame, ki žele ohraniti s specialno gimnastiko lepo linijo telesa. (—)

Iz Celja

e— Šolsko vpisovanje. Na drž. I. deški in drž. deškiški narodni šoli v Celju bo vpisovanje novincev in novink v ponedeljek 19. t. m. od 8. do 12. in od 15. do 18. v šolski pisarni. K vpisovanju smejo pripeljati starši otroke, ki bodo letos do 1. septembra dopolnili 6. leto, morajo pa pripi. ti k vpisu otroci, ki bodo dopolnili letos 7. leto. Ker bo po počitnicah naknadno vpisovanje samo za one otroke, ki se bodo preselili v mesto med počitnicami, je treba vse v tem okolišu biva. joče novince in novinke prijaviti za vpis v šolo 19. t. m. Za otroke, ki niso bili rojeni v Celju, naj prinesejo starši s seboj krstni list. Pred vpisom v šolo bo isti dan obvezen zdravniški pregled novincev in novink v Zdravstvenem domu.

e— Huda avtomobilska nesreča. V ponedeljek je peljal 23-letni voznik Stanko Seršen s Spodnje Hudinje pri Celju avtomobil v Maribor v popravilo. Na klanec pri Slovenski Bistrici pa je nena. dno odpovedal motor. Avtomobil je zadel v drevo in se močno poškodoval. Pri karambolu si je Seršen zlomil levo nogo ter se ob. čutno poškodoval po glavi in levici. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolniš. nico.

e— Žrtev kolesarja. V nedeljo je neznan kolesar povozil 36-letno najemniko. vo ženo Julijano Šketovo iz Krčinice pri Šmarju. Šketova si je zlomila levo roko. Zdravi se v celjski bolnišnici.

e— Nesreča na železniški progi. Včeraj je padel 35-letni progovni delavec Jože Zupancič z Zidanega mosta pri delu na progi tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

a— Nacionalnemu Mariboru. V nedeljo 18. t. m. bo v Murški Soboti letošnji zlet mariborske sokolske župe. Sedanje prilike terjajo, da pokaže nacionalni in sokolski Maribor čim tesnejšo povezanost z našo prekmursko metropolo. To bo storil najlepše s tem, da se v čim večjem številu pridruži v soboto in nedeljo naši obmej. ni sokolski vojski, ki bo z re. dčimi sokolski. mi srajcami preplavila Murško Sobotu. V nedeljo v Murško Sobotu!

a— Taborenje mariborske sokolske župe. Sokolstvo je spoznalo važnost vzgoje v prosti naravi, da s tem zadosti predvsem mladostnikom naravnemu gonu v pu. bertističnem dobi. Počitnice so tista doba, ko zapusti pretežni del mladine sokolske telovadnice in le malo goji telovadbo. Mariborska sokolska župa prireja taborenja že od l. 1930. Združuje jih z idejnimi, telovadnimi in plavalnimi tečaji. V zadnjih letih prireja taborenja ob Bohinjskem jezeru, kjer je največ prilike za kopanje, veslanje in turistično. Letos priredi celo dvojno taborenje za moške in ženske oddelke. Župa je nabavila nekaj novih šotorov in bosta oba tabora zaradi tega istočasno od 15. julija do 4. avgusta. V tabor se sprejemajo sokolski pripadniki od 14. leta naprej. Sokolska društva sprejemajo prijave do 20. t. m., kjer dobijo udeleženci tudi natančnejša navodila.

a— Tragična smrt mlade posestnice. Poročali smo o prometni nesreči, katere žrtev je postala 33letna Ana Zima, žena kovača državnih železnice, doma iz Hotinje vasi. Zaradi sunka tovornega avtomobila, na katerem so se vozili udeleženci neke prireditve v Račah, je padla z voza v ob. cestni jarek in si zlomila hrbtenico. Re. vica je po hudih mukah v noči na terek podlegla smrtnim poškodbam. Zapušča globoko užaloščenega moža in tri nepre. skrbljene otroke. Zalostna smrt mlade posestnice, ki je bila vzorna gospodinja in z. gledna mati, je zbudila toplo sočustvo. vanje.

a— Jadralno letalska skupina Maribor II. poziva vse, ki se želijo prijaviti v njen jutranji jadralno letalski tečaj, da storijo to nemudoma. Tečaj se prične konec tega tedna, najkasneje pa 19. t. m. Prijave se po pričetku tečaja ne bodo mogle upoštevati. Prijave in informacije pri Putniku, Maribor-grad.

a— Tudi kralnica? Po odpustu 169 delavcev in delavk, ki so bili zaposleni v predilnici tekstilne tvornice Zelenka in Co., se je bati, da bodo konec meseca ustavili tudi obrat v kralnici. Na ta način bi prišlo ob kruh in zaslužek nadaljnjih 300 delavcev in delavk. Za naše tekstilno delavstvo nov hud udarec.

a— Trije dijaki višje srednje šole se podajo iz Maribora na poučno potovanje s kolesi preko Zagreba, Beograda, Sofije ter vse Bolgarske do Črnega morja. Ker pa so stroški za potne liste veliki, prav tako za drugo opremo, in ker so njihovi starši uradniškega stanu, se dijaki obra. čajo na mladino. lube, da bi prispevali v to svrhu in omogočili idealnim dijakom poučno potovanje.

a— Vroča am. a. n. s. k. v. Pregljevci ulici so imeli hudo rabuko. Pred hišo št. 3 sta se spoprijeli sosed in se mikastili. Sredi vroče borbe pa je zgrabila naspro. tica predmet in udarila z njim po glavi zasebnice Marije Kmetičeve s takš. no silo, da se je morala Kmetičeva za. rudi prebiti željuzi zateči v bolnico. Zade. va bo imela svoje neprijetne odmeve pred sodiščem.

a— Kamenjan. 24-letnega kmečkega dni narja Ivana Senkerja iz Podpeči pri Ko. njicah je obispal neki sosed s kamenjan in ga hudo poškodoval po glavi. Kame. njanji Senker se je zatekel v bolnišnico. Za napadalca poizvedujejo.

a— Kradajo. Hlapcu Gasperju Korošcu iz Vajnga pri Jarenini so ukradli v nekem lokal. srebrno uro in denarnico, v kateri je bilo 168 din gotovine. Železnikarje. vi ženi Antoniji Rojsovi, ki stanuje na Tržaški cesti 5, so odnesli iz njenega sta. novanja dva zlata prstana, vredna 600 din. — Posestnikovemu sinu Rudolfu škofiču od Sv. Jakoba v Slovenskih gori. cah so odpeljali možko kolo znamke »Puch« s št. 2-137754, restavraterja Francu Weingerlu pa kolo znamke »Mil. lenmarke« s št. 2-78527.

a— Brezobzirnež. V Smetanovi ulici je neznan kolesar povozil 5-letno ravnate. ljevo hčerko Emo Kovačičevo iz Smetano. vje ulice 38. Dekletoe je obležalo na cesti z zlomljeno levo nogo pod kolenom. Zdra. vi se v bolnišnici. Brezobzirni kolesar pa je nadaljeval svojo pot, ne da bi se zme. nil za žrtev svoje kolesarske nepazljivo. sti.

a— Bela kuga. Studenški orožniki so o. vadili državnemu tožilstvu 77letno Ma. rijo B. iz Limbuša, ker je osumljena, da je odpravljala raznim ženskam proti na. gradbi 50 do 100 din.

Iz Trbovelj

t— Bratje, sestre! V soboto ob 19.30 zbor članstva v meščanski obleki z zna. kom za poklonitev mrtvim sestram in bra. tom na pokopališču. Zbor v Sokolskem do. mu. V nedeljo ob 7. uri jutraj zbor vseh pripadnikov našega društva v Sokolskem domu. Krojaši v kroju, ostali v meščan. skih oblekah z znaki in v narodnih nošah. Z godbo in prapori odkorakamo na posta. jo k sprejemu gostov, ki se pripeljejo k odkritju spomenika. — Uprava Sokola Trbovlje.

t— Le nekaj dni nas še loči od velike. ga narodnega slavlja, ki ga bodo vse Trbovlje obhajale ob odkritju spomenika Vi. teškega kralju. Ves naš industrijski okraj se že pripravlja na to pomembno sloves. nost. Izredno zanimanje, ki ga kaže za od. kritje spomenika vse prebivalstvo, prepri. čuje, da bo udeležba ogromna. Od vseh strani se prijavljajo gostje. Trbovelski Sokol ima polne roke dela, da pripravi vse potrebno za čim veličastnejši potek prosla. ve. Poleg mnogobrojnih domačih in sosed. nih društev sta na proslavo povabljena tudi senat in narodna skupščina ter mnoge ugledne osebnosti. Kot zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. se odkritja udeleži g. Josip Stefanović, pomočnik komandanta 39. pešpolka v Celju. Pri odkritju in popo. danskem nastopu sodeluje vod vojakov 39. pešpolka in godba dravske divizije iz Ljub. ljane. Novost za Trbovlje bo namišljen na. pad, ki ga bodo vojaši izvedli pri popo. danskem nastopu. Na programu proslave je med drugim poklonitev mrtvim in živim bratom dobrotnikom s poklonitvijo na po. kopališče 17. t. m. zvečer, in podkone, ki jo sokolska godba priredi zaslužnemu bratu Dežmanu. Jubilejna razstava v mali dvorani Sokolskega doma bo pokazala raz. voj in delovanje društva v tridesetih letih obstoja. Javni nastop trboveljskega Soko. la bo v nedeljo popoldne ob 15. s sode. lvanjem vojske zaključil proslavo trideset. letnice. Sedem trboveljskih pevskih zho. rov bo s 150 pevci sodelovalo pri odkritju spomenika. Na dan proslave bo izšla iz t. l. ska obširna in bogato ilustrirana spome. nica Sokola Trbovlje, ki bo verno podala razvoj, delo in uspehe trboveljskega Sokola. Trboveljčani, v nedeljo vsi brez razlike na proslavo odkritja spomenika, ki naj izpriča nacionalnost in jugoslovensko prepričanje črne doline.

t— Himen. Poročila sta se nedavno gđ. Dragica Feštajnova dolgoletna članica trboveljskega Sokola in načelnica iz zelo ugledne narodne rodbine, in g. Franjo Mu. žina, državni uradnik iz Zagreba. Novopo. ročencema iskrene čestitke!

t— Tombola rejcev malih živali je v nedeljo uspešno neprizakovano dobro. Lepo vreme je sicer izvalilo mnogo ljudi v oko. liške višine, vendar je bila udeležba na tomboli ogromna, saj so tombole posebna privlačnost zlasti za naš delavski sloj. Mo. tornio kolo je bilo pač vsakomur všeč, ven. dar je bilo namenjeno le 12 letnemu fantu Francu Ceferinu, sinu delavca cementar. ne. Silvalni stroj je zadel Angela Slapša. kova, rudarjeva žena, možka kolesa o. četila dva. Od treh vreč moka sta o. četila dve pri trboveljskih rudarjih, eno pa je odnesel gost iz Zagorja. Prireditev se je po izzebranju dobitkov nadaljevala s pro. sto zabavo, pri kateri je pridno sodelovala železničarska godba »Sloga«. Društvo rej. cev malih živali je z izidom prireditve, ki

ko — Razstava risarskih izdelkov in ročnih del na drž. realni gimnaziji je bila odprta dva dni. Več let ni bilo risanja na naši gimnaziji in tudi pouk v ročnem delu je bil nereden, zato je razstava zanimala. Med risbami prevladuje peštra ornamentika, med ročnimi deli pa praktična uporabnost. Razstavo sta organizirala g. prof. Jugović in gđc. Kraljeva.

ko — Birma je bila pri nas v nedeljo. Med birmanci je bilo tudi 14 gojencev Zavoda za slepe. Drašku in Jožku, ki sta čitate. Ljem »Jutra« žeznana, je bil za botra g. ban, katerega je nadomeščal sreski načelnik Brezigar. Oba bistra fanta sta iz številne družine z enajstimi otroki iz Slovenskih gor.

Iz Kranja

r — Nastop kranjskega Sokola. Ponosno so vihrale v nedeljo državne trobojnice na letnem teledarstvu kranjskega Sokola in pozdravljale sokolske borbe ob njihovem nastopu. Veličanstven je bil pogled na otvritev, ko so prikorakali vsi oddelki na teledarstvu, na čelu teh pa je 16 malih Sokolov nosilo razpeto državno trobojnico, katero so ob sviranju državne himne dvignili na jambor ob glavni tribuni. Spored je nato otvorila deca s prostimi vajami pod vodstvom starostar br. Završnika. Gledalci katerih je bilo preko 700, so z velikim navdušenjem pozdravljali naše najmlajše, ko so odhajali s teledarstva. Prav tako so navdušile skrbno izvajane vaje moškega in ženskega naraščaja. Na treh bradljah so nato nastopili člani, ženski naraščaj in moški naraščaj. Vsi so bili deležniki velikega odobravanja navzočnih, največje priznanje pa so žele naraščajnice in nekatere pokazale pravo akrobatsko spretnost. Gledalce so močno navdušile tudi članice z brezhibno izvedenimi vajami. Mnogo veselja in smeha so po izvedbi igre moške in ženske dece. Sokolčki so tekmovali s kolesi okrog teledarstva in prvi, ki je prišel pred pregrado s česnjami, jih je smel pozabiti. To so poganjali svoje tričlike, da si pribore česnje! Spored so zaključili člani s krasno izvedbo prostih vaj, nakar so se spet zbrali vsi oddelki pred državno trobojnico, katero so ob sviranju državne himne sneli z droga. Nato je na teledarstvu zaorila himna »Hej Slovanci«, ki je zaključila krasno uspešno nastop. Kranjski Sokol je pokazal, da njegovo delovno geslo »Le napreči! — na vsej črti zmaguje. Istotako moramo pohvaliti strastiškega Sokola, ki je na tem nastopu sodeloval z vsemi oddelki in pripomočki, da je nastop še močnejše izvenel v veliko manifestacijo sokolske misli. Ta nastop je bil obenem najlepša priprava za župni zlet, ki bo v nedeljo na Bledu in kamor moramo brezpogojno pohiteti vsi, da pokažemo moč in veličino gorenjskega sokolstva.

r — Malo več obzirnosti! Naprošeni objavljamo: Delavstvo, zaposleno v tovarni »Jugobrunar«, stanujoče na Gorenji Savi. Pod smarjetno goro in v Strazišču, ima najkrajšo pot v tovarno in nazaj domov čez železniški prelaz na Gorenji Savi. Do tu gre vse lepo, ampak — čez progno pri- ti, je težava! Zakaj? Ob času, ko je promet čez ta prelaz največji, začnejo točno ob 12. uri premikati tovarne vlake. To premikanje traja 5, 8 in tudi po 12 minut. Dogaja se pa dnevno in sicer zjutraj tri pred 7. uro, ko vse hiti v tovarno in opoldan, ko vse hiti domov! Nekaj minut bi se pač dalo počakati s premikanjem, kajti delavstvo ima le 1 uro odmora, od 12. do 13. ure, in še v tem kratkem času izgubi dragocene minute z nepotrebnim čakanjem. Ker sem tudi jaz eden izmed prizadetih, saj hodim na hrano v Strazišče, so mi te razmere zelo dobro znane. Bilo bi torej v interesu splošnosti, ako bi se premikanje v navedenem času preuredilo ali prečilo. Upam pač, da bo p. n. železniška uprava pokazala potrebno razumevanje z dejanjem in da moja apel ne bo glas vpjročega v puščavi! — Bizelj-ski.

Iz Ptuj

j — Zvočni kino Ptuj bo predvajal danes in jutri obakrat ob 20. uri, film »Obtožena«. Kot dodatek Paramountov žurnal.

j — Glasbena Matica v Ptuj je priredila nedavno v svoji dvorani instrumentalni in vokalni koncert. Na sporedu sta bili klavirski točki in sicer: Griega »Svata na Trolldhaugen« in Fr. Lisztov »Valse-Imromptu«; obe je odigrala gđc. Mara Kabajeva zelo sigurno in precizno. Pesmi od Čajkovskega »Zakaj« in Nika Stritofa »Hodi da Minka« za sopranski solo je zapela gđc. Marica Joštova. Solistka z lahkoto obvlada višino, ima prijeten glas in je upanje, da bo z vztrajnostjo še napredovala. G. B. Čehovin je zaigral na čelo Debussyjevo »La fille aux cheveux de lin« in Goensov »Scherzo«. Čehovin se poglubi v svojo igro, obvlada svoj instrument, je v predanosti in tehniki na višku. Sledila je Gregorčeva »Gozdna serenada«, pisana za dve violini, čelo, klarinet in klavir. Izvajali so jo gg. Hasl, Ribič, Hribernik, Čehovin in Kabajeva. Salonski orkester pa je odigral Čajkovskega »Andante cantabile« in Verdijevo »Aida«. Tu in tam se je pojavila ritmična nesigurnost, kar pa v splošnem ni zapustilo slabega vtisa. Nastopili so še trije zbori: moški, ženski in mešani. Moški je zapel Prelovočev »Nageljni rdeči«, baritonisti solo je pel g. prof. Rus s polno donečim, obsežnim in prijetnim glasom. Zbor sam na sebi (17 oseb) je bil malce šibak. Ženski zbor je izvajal Gröbmigov »Dekle pri oknu« in Mirkov »Medvedov ples«. V bodoče bi bilo dobro posvetiti več pažnje izgovorjavi in dinamiki. Mešani zbor je zapel Jerebovo »Vetrček moj«, Adamičevo »Spi, sinček moj« in »Za njega vse potrpe«. Vse zore je vodil g. Čehovin. Če upoštevamo, da je pri zboru skoraj polovica novih pevcev, potem so vsi zbori po svojih močeh zapeli dobro. Na določenih mestih se je glasbena vrednota prav dobro uveljavila, če se je že na drugih nekoliko umaknila in izgubila v okolici. Gotovo pa je, da so vsi sodelujoči položili mnogo truda v pevsko in instrumentalno vaje, zato se že s tega vidika more delo Glasbene Matic priznati. Občinstvo je matično dvorano popolnoma zasedlo in nagradilo izvajalce s priznanjem. — G. R.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Gospodarstvo

Šušmarstvo in nelojalna konkurenca

(Iz referata g. Miroslava Urbasa na nedeljski skupščini Zveze obrtnih društev za dravsko banovino)

V Jugoslaviji imamo okrog 150.000 obrtnih podjetij, po večini malih gospodarskih edinic, ki težko uspevajo. Na slovenske kraje odpade okrog 18.000 obrtnih obratov. Ako k temu številu dodamo še število zaposlenega pomožnega osebja in pa članice družin dobimo impozantno število ljudi, ki neposredno žive od obrtnega gospodarstva. Jasno je, da je obrtniški stan prav tako važen, če ne važnejši od marsikakega drugega stanu. Zaradi gospodarskih, socialnih in političnih razmer, v katerih živimo, stopajo življenjski problemi obrtniškega vedno bolj v ospredje. Brez dvoma ima tu važno vlogo velika organizacijska moč obrtniškega stanu. Ob takih prilikah opažamo, da vladajo med obrtništvom naše države glede obrambe svojih pravic enaki pogledi, kajti vsi smo enako prizadeti. Predvsem je omeniti dejstvo, da centralistična gospodarska in finančna politika, ki se vodi na račun izvestnih krajev, ni koristila obrtništvu. V zvezi s takimi splošnimi vprašanji, ki posegajo v življenjske interese obrtniškega stanu, je omeniti zlasti šušmarstvo in nelojalno konkurenco. Opetovano smo obrtniki opozarjali na škodo, ki jo trpi obrtništvo zaradi tega zla, ki se vedno bolj širi, žal pa tudi danes ne moremo s konkretnimi uspehi zabeležiti v tem pogledu izboljšanja ali napredka.

Pred dnevi je ministarstvo za trgovino in industrijo sklicalo v Beogradu konferenco, na kateri sodelujejo zastopniki vseh obrtnih, trgovskih in industrijskih zbornic. Njen glavni namen je, da se razjasnijo posamezni predlogi ministrstva glede novele zakonov obrtnega zakonika. Trgovinsko ministarstvo namerava na osnovi dobljenih pojavnosti in na podlagi razprav te konference izdelati končni načrt novele k obrtnemu zakoniku. V koliko se bodo naše zahteve upoštevale, danes še ni mogoče povedati. Primerno pa je, da ob tej priliki ponovimo naše zahteve.

Oblike v katerih se pojavlja šušmarstvo ali nelegalno izvrševanje obrti, so različne in se lahko navedejo v naslednjih točkah:

1) stalno opravljanje nelegalnega obratovanja kot poklic ali šušmarstvo; 2) krivice nelegalnega izvrševanja obrti, kadar upravičeni obrtniki sami za odškodnino ali celo brez nje potrjujejo, da je pri delu zasledena oseba delala na njihov račun; 3) opravljanje rokodelskega dela pod okriljem javne trgovske družbe tako, da je dejanski lastnik podjetja nekvalificirana oseba, a upravičeni predstavnik obrtnika pa je v tej družbi na podrejenem položaju kot nameščenec s plačo; 4) izvrševanje rokodelskega dela po poslovodji na osnovi dobljenih pravic v smislu § 446. zakonika o obrti, vendar tako, da delavnico vodi nekvalificirani lastnik same; 5) kršenje predpisa o delokrogu dela industrijskih podjetij, ki imajo urejene svoje rokodelske delavnice v namenu, dovršitve lastnih izdelkov, v resnici pa delajo za privatnike po naročilu; 6) kršenje predpisa § 141. stavka 1. zakona o obrti s tem, da se opravljajo obsežni rokodelski posli pod naslovom »malenkostne izjeme«; 7) prekrščenje delovnega delokroga, odnosno poseganje ene stroke v delokrog dela druge stroke; 8) opravljanje rokodelskega dela v smislu hišne obrti po § 1. stavku 2. točki 17. zakona o obrti (tu je pred vsem omeniti klanje živine po kmetih, ki se danes tako pogosto izrablja kot zakon v silo na škodo legalnih mesarskih obrtnikov).

Danes, ko je šušmarstvo zavzelo tako velik obseg, da je v naši banovini po statističnih obrtnih organizacijah na 18.000 legalnih obrtnikov še vedno nad 10.000 šušmarjev, danes, ko ni več mogoče zastražiti z denarnimi kaznimi osebe, ki se jih zasači pri nelegalnem izvrševanju obrti, ker tem osebam ni mogoče nič vzeti in ko oblastva ne morejo proti ogromnemu številu takih

prestopkov izrekat zapornih kazni, problem šušmarstva z rednimi zakonskimi ukrepi ni tako lahko rešljiv. Predaleč bi vodilo navajati akcije, ki so jih obrtne organizacije podvzele z namenom, da se šušmarstvo izkorenini ali vsaj znatno omeji. V vseh krajih države se ugotavlja dejstvo, da se šušmarstvo ni zmanjšalo, nasprotno, da se v gotovih strokah še bolj širi kakor prej. Ugotoviti moramo, da postopek po zakonu o obrti ni prinesel zaželenega rezultata in da so obstoječe določbe zakona preslabe za pobijanje šušmarstva. Zato je treba najti nova zakonita sredstva. Uspeh bi se dal doseči edino tedaj, ako se onemogoči šušmarja s prepovedjo nadaljnje izvrševanja dela in s istočasnim odvzemom odnosno z zaplenbo njegovega orodja.

Kakor se zdi tak ukrep enostaven in s stališča upravičenih obrtnikov razumljiv, je v vendar svojem jedru zelo kompliciran. Znano je, da je naša država izšel predlog uredbe o pobijanju šušmarstva, ki se je kasneje v sporazumu z ostalimi obrtnimi organizacijami v državi tudi izpolnila, a leži žal še danes nerešen.

Ako motrimo ta problem objektivno, moramo upoštevati tudi težkoče, na katere naletimo pri ukrepih proti šušmarstvu. Te težkoče pa niso nepremagljive, kakor se pogosto sodi na merodajnih mestih.

Za razliko od šušmarstva je tako zvala nelojalna konkurenca, ki s pozitivnimi zakonskimi predpisi ni zaostno omejena. Stvarno tudi ta omejitev ni v vsakem pogledu izvedljiva, ker je v največ primerih odvisna od obrtniške stanovske zavesti. Zavedni in solidni obrtniki po svojem zdravem pojmovanju ne vidijo nelojalne konkurence samo v nekih delih in prestopkih, ki so v nasprotju z zakonom o nelojalni konkurenci, pač pa vsako delovanje pripadnikov svojega stanu, ki se protivi dobrim običajem v poslovnem svetu, pa naj si bo to v glede ponudbe blaga in uslug, kakor tudi glede cene in izvedbe izdelka. Proti nesolidnemu poslovanju, nesolidnim cenam, nestvarni in bučni reklami, za katero se skriva manj vreden izdelek, in proti zavajanju v zmožnosti za izvedbi in solidni obrtniki vedno najodločneje nastopajo. Nelojalna konkurenca, katere glavni cilj je, da se solidni konkurent odrine z nestvarnimi cenami, pri katerih mora biti komaj govora o kakšnem zaslugu, je največkrat vzrok nesolidnemu poslu. Samo dviganje obrtniške stanovske zavesti more izkoreniniti to zlo, kajti nelojalna konkurenca je nedostojna zavednega in odgovornega obrtnika. Potrebno je, da se s skupnimi močmi in sistematičnim postopanjem to zlo zatire in izkorenini iz obrtniških vrst.

V zvezi z novelizacijo obrtnega zakonika ne smemo prezreti tudi močno razširjenega dela v lastni režiji, ki ga danes v tako veliki meri izvršujejo avtonomne ustanove po svojih delavnicah. Za primer naj navedem zlasti mariborsko kazalnico. Ako se zahteva od obrtnika, da izpolnjuje svoje javne in socialne datjave v redu in s tako visokimi bremenii, potem je še bolj upravičena njegova zahteva po ukinjenju takih rokodelskih delavnic. Nujno je, da novelizacija obrtnega zakonika uredi zahteve gradbenih obrti zlasti glede razmejitev del elektrotehnične in elektroinstalaterske stroke ter razmejitev del med tesarji in med zidarji. Važne za gospodarski razvoj obrtništva so tudi zahteve po spremembi socialno političnih določb zakona o obrti, zlasti v členu 319, ki nalaga občutna bremena delodajalcem. Trgovinskemu ministarstvu so obrtne zbornice in obrtni odseki skupnih zbornic dostavili enoten predlog vsega obrtniškega stanu glede novelizacije zakona o obrti. Čas je že, da se to važno vprašanje odštavi z dnevnega reda.

Zahteve tiskarskih podjetij

V soboto in nedeljo je bila v Ljubljani skupščina Zveze organizacij tiskarskih podjetij Jugoslavije. Delegati tiskarskih organizacij iz Beograda, Novoga Sada, Osijeka, Zagreba in Ljubljane so na tej skupščini sprejeli daljšo resolucijo, ki pravi med drugim:

Nevzdržni gospodarski položaj, v katerem je danes večina tiskarn, zahteva, da se takoj odstranijo ovire, ki otežujejo saniranje tiskarske obrti. Tiskarska obrt je ena najbolj važnih gospodarskih panog, zato jo mora država in javnost v njenem stremeljenju podpreti. Državni čini telji žal ne kažejo razumevanja za obupen gospodarski položaj tiskarskih podjetij. Državne oblasti izdajajo navzile protestom od strani tiskarskih organizacij dnevno nove koncesije. Pri izdajanju novih koncesij odločajo v glavnem politični momenti. Da se nadaljnje izdajanje koncesij onemogoči, naj se za dobo pet let izreče prepoved izdajanja novih tiskarskih koncesij.

Država in banovine imajo vrhu tega lastne tiskarne. Dokazano je, da so produkcijski stroški za tiskovine, tiskane v teh tiskarnah, veliko večji kakor v privatnih. Država in banovine so šolske knjige in druge tiskovine monopolizirale. Nastala je velika brezposelnost grafičnih delavcev, privatne tiskarne pa so izgubile delo. Država in banovinske oblasti naj ukinejo vsako monopoliziranje tiskovin in šolskih knjig in omeje tiskanje državnih in banovinskih tiskovin v državnih in kazničnih tiskarnah.

Nova rudarska podjetja v Jugoslaviji

Letos je v našem rudarstvu nastopila prav živahna ustanovitvena delavnost. Dnevno želimo o ustanovitvi novih rudarskih družb in podjetij, pri katerih pa je pogosto udeležen tudi inozemski kapital. Te dni smo poročali o ustanovitvi družbe »Adir« d. d., s sedežem v Beogradu in o prevzemu gradbenega podjetja »Konstruktor« d. d. v Beogradu. Pri teh dveh podjetjih sta udeleženi nemški družbi I. G. Farbenindustrie in Erzgessellschaft zur Erschliessung von Nichteisenmetallen. V poupočenih krogih v Beogradu zatrjujejo, da je pri teh novih družbah udeležen domači kapital s 60%, tuji kapital pa s 40%. Po najnovejših informacijah iz Beograda

je ustanovljena nova delniška družba pod imenom »Rudarsko industrijsko trgovačko društvo Stimlje d. d.« s sedežem v Beogradu in z začetno glavnico 2 milijona din. Namen družbe je eksploatacija rudarskih objektov v naši državi, predvsem pa prevzem rudnikov železne rude v Stimlju v Crnovojški klisuri, 22 km od Uroševca. Železna ruda, ki se tu pridobiva, vsebuje 50% železa. V načrtih ustanoviteljev je, da se pozneje zgradi v bližini Skoplja topilnica za železno rudo, in sicer po sistemu električnih visokih peči. Dosedanji lastnik rudnika je bil inž. Solarović, ki je tudi med ustanovitelji nove družbe poleg g. Ivančiča, podravatelja Jugoslovenske banke v Beogradu, V. Minića, polkovnika v p. J. Gavnovića, inspektorja Narodne banke, inž. Zdravkovića, načelnika prometnega mi-

Dr. zavne oblasti naj tiskarne, ki kršijo zakon, kaznujejo po obstoječih zakonskih predpisih.

Sedanja cenzurna praksa naj se ukine in prekličejo odredbe, ki ne slone na zakonitih predpisih. Zaradi prepovedi izhajanja listov trijo škodo predvsem tiskarne, ker izdajatelji listov po ukinjenju ne morejo več kriti svojih obveznosti. Državna oblastva imajo po zakonu z dne 6. VIII. 1925. dovolj sredstev, da kaznujejo tiste, ki z neobjektivnim in neresničnim ali protidržavnim pisanjem škodujejo državi ali napadejo osebam.

Vprašanje prisilne organizacije tiskarskih podjetij naj se uredi tako, da bodo tiskarska podjetja obvezno organizirana samo v svojem prisilnem združenju, neglede na to, ali ima podjetje industrijski ali obrtni značaj. Nadalje naj bodo tiskarska podjetja obvezno organizirana samo v svojem združenju, četudi vodijo vzporedno poleg svoje obrti tudi književsko obrt. Glede vprašanja zaposlitve invalidov naj se izda tako tolačenje § 34. odst. 1. in 2. neveljavne uredbe, da se obveznost zaposlitve nanaša samo na javna in od države subvencionirana podjetja.

Končno prosimo, da se skliče obljubljena vsedržavna konferenca, ki naj razpravlja o vseh vprašanjih v zvezi s sanacijo grafične stroke.

strstva v p. D. Gašića, ravnatelja državnih železnic v p. N. Petrovića, prokurista beogradske zadruge in inž. Seiferta. Istočasno poročajo iz Beograda, da je bila ustanovljena delniška družba »Rudarsko industrijsko i trgovačko društvo Bormil d. d.« s sedežem v Beogradu in z začetno glavnico 2 milijona din, ki pa se lahko poveča na 10 milijonov din. Tudi ta nova družba si je nadelala nalogo, raziskovati rudna ležišča, eksploitrirati rudnike, zlasti premogovnike in eksploitrirati gozdove. Med ustanovitelji so zlasti trgovci v Beogradu.

Stanje Narodne banke

Kakor je znano, se je naš obtoč bankovcev v prvih treh tednih maja po prejšnjem znatnem povečanju skršil za 311 milijonov din. V zadnji četrtini maja je prišlo zaradi večjih potreb ob ultimatu zmožnosti povečanja za 185.1 milijona din, najnovejši izkaz Narodne banke od 8. t. m. pa zaznamuje zopet nazadovanje, in sicer za 88.8 na 7208.7 milijona din (lani 6027.3). Vzporedno z zmanjšanjem obtoč bankovcev se po povečavi obveznosti na pokaz za 146.6 na 1770.3 milijona din (lani 2458.2); med temi obveznostmi na pokaz so žirovni računi narasli za 128.8 na 1056.4 milijona din (lani 1324.8).

Zlata podlaga se je v prvi četrtini junija kakor običajno, povečala za 0.8 na 1919.0 milijona din (lani 1828.1), devize, ki se ne vtejejo v podlago, pa so narasle za 62.0 na 586.6 milijona din (lani 348.9). Tudi postavka raznih aktiv, kjer se knjižijo nelikazane zlate in devizne rezerve, je narasla za 10.8 na 2116.5 milijona din, kar je gotovo v zvezi z intervencijskimi nakupi čeških kilirskih kron. Posojila pa so se v prvi četrtini junija zmanjšala za 5.6 na 1829.5 milijona din (lani 1549.2). Vrednost zlate podlage skupaj z oficialno premijo je znašala 8. t. m. 2465.9 milijona din, kar predstavlja nasproti obtoč bankovcev in obveznostim na pokaz kritje v višini 27.46% (prejšnji teden 27.62%).

Gospodarske vesti

== Preseljevanje podjetij v Beograd. == Že ponovno smo poročali, da se tudi iz drugih krajev naše države selijo podjetja v Beograd. Javili smo že, da je družba »Treska« d. d. za trgovino in predelavo lesa, ki ima veliko in moderno žago v Skoplju, zaradi administrativnih in davčnih razlogov prenesla sedež v Beograd. Sedaj poročajo tudi iz Subotice, da je družba »Zefir« d. d., industrija železnega in kovinskega blaga v Subotici, sklenila prenesti sedež podjetja v Beograd, medtem ko bo v Subotici ostala le podružnica.

== Delna devalvacija rumunskega leja. == Rumunija je v zadnjem času opustila pri 30% kvoti svobodnih izvoznih deviz prisilne tečaje, kar je v zvezi z novimi trgovinskimi pogodbami z Anglijo in Francijo. Po uredbi svobodnega prometa so se tečaji svobodnih deviz precej dvignili, kar predstavlja delno devalvacijo leja. V svobodnem prometu se je tečaj angleškega funta povzpnil na 1600 lejev, medtem ko znaša oficialni tečaj 860 lejev. Če upoštevamo, da znaša pri nas tako zvali »svobodni« tečaj funta 258 din, tedaj vidimo, da znaša pri nas vrednost svobodnega leja okrog 0.16 din.

== Licitacije: Dne 19. t. m. bo pri štabu za utrjevanje v Ljubljani licitacija za dobavo acetenk. 20. t. m. pa za dobavo pnevmatik nabijačev ter stop za nabijače. — Dne 15. t. m. bo v inženjerskem oddelku štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo okvirjev in vrat v vojašnici v Slov. Bistrici. 20. t. m. pa za oddajo del za popravilo kopališča v Mariboru. — Dne 15. t. m. bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo drv za garnizijo Novo Mesto. — Dne 16. t. m. bo pri zavodu »Obilicevo«, Kruševac Obilicevo, licitacija za dobavo laboratorijskih potrebščin. 17. t. m. za dobavo ročnih centrifug in urometrov ter železniških pragov. 19. t. m. za dobavo telefonskega podzemeljskega kabla, orodnega jekla. 20. t. m. za dobavo ventilov, meril za paro, tokomerov, razvodnikov 4 dr. 23. t. m. pa za dobavo azbesta in klingerita.

== Dobave: Direkcija drž. rudnika v Vrniku sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo krogičnih ležajev, tračnikov, holendrov, pil in ventilov. — Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 21. t. m. ponudbe za dobavo plinskih cevi in pribora, vodovodnih cevi, žarnic za električne jamske svetilke ter skornjev iz gumija. — Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo trofaznega kabla. — Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 19. t. m. ponudbe za dobavo kemijskega materiala in lužilnega kamna, do 20. junija za dobavo masivnih gum, do 26. t. m. za dobavo žice, žebeljev, vijakov, jeklenih ščetk in lesenih držal in do 27. t. m. za dobavo plutovine, linoleja, vrvice za izolacijo in dr. — Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo sirkovih metel, do 1. julija za dobavo strojnega olja, podoficirskih nožev, vrvice za mornarske vreče ter namiznih, zidnih in stropnih svetilk (petrolejk).

Borze

13. junija
Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški kilirski čeki nespremenjeno 14.30, češke kilirski krone pa 1.50. Na svobodnem deviznem trgu notira London prav tako nespremenjeno 258, ostali tečaji pa se ravnaajo po tečaju za devizo London.

Na zagrebškem efektne tržišču se je vojna škoda najprej trgovala po 471, pozneje pa je bil zabeležen tečaj 467.50 — 470 (v Beogradu je bil promet po 467.50 — 468). Zaključki so bili nadalje v 6% begluških obveznicah po 89, v 7% investicijskem posojilu po 100, v 8% Blairovem posojilu po 102 in končno v delnicah Trboveljske po 172.50 in v delnicah Sečera- ne Osijek po 80.

DEVIZE
Ljubljana. Oficialni tečaji: London 206.17 — 209.37, Pariz 116.40 — 118.70, New York 438.3 — 444.3, Curih 995 — 1005, ML lan 231.80 — 234.90, Amsterdam 2339.70 — 2377.70, Berlin 1769.82 — 1787.58, Bruselj 749 — 761. Tečaji na »svobodnem trgu«: London 256.40 — 259.60, Pariz 144.81 — 147.11, New York 5455.02 — 5515.02, Curih 1236.72 — 1246.72, Amsterdam 2909.84 — 2947.84, Bruselj 931.49 — 943.49. Curih. Beograd 10, Pariz 11.75, London 20.7750, New York 443.37, Bruselj 75.3750

PAZITE NA NADPIS

Ki-Ki

Izdeluje: Union, Zagreb

Milan 23.3350, Amsterdam 235.87, Berlin 177.87, Stockholm 106.9750, Oslo 104.40, København 92.75, Praga 15.10, Varšava 83.62, Budimpešta 87, Sofija 5.40,

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 467.50 — 470 (471), 4% agrarne 61.50 den., 4% severne agrarne 60.50 den., 6% begluške 88.50 — 89 (89), 6% dalm. agrarne 85 — 86.75, 7% stabiliz. 99 den., 7% invest. 100 — 100.50, (100), 7% Seligman 99 den., 7% Blair 94.50 — 95, 8% Blair 101.50 — 102 (102); delnice: Narodna banka 7500 den., PAB 213 den., Trboveljske 172.50 — 174 (172.50), Sečera- na Osijek 80 — 82 (80).

Beograd. Vojna škoda 467.50 — 468 (467.50 — 468) za junij — (467), 4% agrarne 61.50 den., 4% severne agrarne 60.25 — 60.75, 6% begluške 88.75 — 89.25, 6% dalm. agrarne 86.75 — 87.25 (87), 7% invest. 101—102, 7% Seligman 100.50 den., 7% Blair 93.75 — 94.50 (94), 8% Blair 101.50 — 102.50, Narodna banka 7400 — 7600, PAB 212 — 213.50.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 13. junija. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 73.75, za dec. 75; koruza: za julij 49, za sept. 50.75.

+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Tendence čvrsta. Pšenica: 78/79 kg baška 148 — 150; sremška 148 — 150; slavonska 149 — 150; banatska 145 — 152. Rž: baška 140 — 142. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 155 — 157.50, jark 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 144 — 146. Koruza: baška 113 — 115; baška pariteta Indija in Vršač 111 — 113. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 232.50 — 242.50; »2« 212.50 — 222.50; »5« 192.50 — 202.50; »6« 172.50 — 182.50; »7« 147.50 — 157.50; »8« 115 — 120. Fižol: baški in sremski beli 295 — 300. Otrobi baški 108 — 110; sremski 104 — 106; banatski 100 — 102.

BOMBAZ

+ Liverpool, 12. junija. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za junij 5.23 (prejšnji dan 5.19), za sept. 4.79 (4.73), za dec. 4.56 (4.49).

Izid nagradnega žrebanja na velesejmu

Zadnji dan letošnjega velesejma je bilo po notarskim nadzorstvom nagradno žrebanje kuponov, ki so jih posetniki metali v žaro pri vodu velesejma. Izid žrebanja je bil naslednji:

Štev. 14.607: SESTRA RAFAELA, Ljubljana, Marijin dom, Slomškova 20 (orehova spalnica, 11 komadov, trdka Rok Berlič, St. Vid);
Štev. 16.049: IVAN KENC, Brežice (motorno kolo »Phaenomen«);
Štev. 44.739: VILJEM WOLF, Kočevje 107 (motorno kolo »Bismarck«);
Štev. 30.261: FRAN FLERE, Ljubljana, Beethovenova 15 (radio aparat »Siera«);
Štev. 35.323: ALEKSANDER KNAFLIC, Ljubljana, Vojvode Mišića 4 (šivalni stroj »Piffa«);
Štev. 20.898: NEZA LOSTVIN, Ribnica (kuhinjska oprema, 6 komadov, trdka Erman & Arhar);
Štev. 29.600: MIKLAJČIĆ FRANC, Ljubljana, Ravnikarjeva 4 (klavirska harmonika);
Štev. 35.334: RUDOLF ROČAK, graditelj, Trbovlje (pralni stroj »Victoria«);
Štev. 47.219: FRANC KOŠNJEK, Strazišče pri Kranju (zložljiv šotor za 4 osebe);
Štev. 48.543: JELENA GONTARJEVA, Ljubljana, Cerkvena 21 (kolo »Axox«);
Štev. 49.914: HENRIK STEPIŠNIK, Kranj, Gorenja Sava 49 (kolo »Diktator«);
Štev. 35.572: V. CELESTINA, Ljubljana, Marijin trg 3 (kolo »Tribun«);
Štev. 44.95

Zmagovalec na Marni

Pred Ecole Militaire v bližini Eiffelovega stolpa v Parizu so prošlo soboto odkrili spomenik vojskovodji maršalu Joffreju, ki je premagal Nemce v bitki na Marni

Železnica pred sto leti

Vagoni brez kurjave in razsvetljave — Sprevodniki so potnikom izposojevali dežnike

Ta dni je minilo ravno sto let, odkar se je v Břeclavi na Moravskem ustavil prvi vlak, ki je privozil z Dunaja. V začetku junija 1839. je namreč stekla Ferdinandova severna železnica. Čeprav je bil 6. junij 1839. delovni dan, so se zbrale na postaji v Břeclavi ogromne množice ljudstva. Mesec dni pozneje je břeclavski vlak podaljšal vožnjo do Brna. Ta vlak je bil prvi na moravskem ozemlju, ki je vlekel s seboj potniške vagon.

Prvi voz Severne železnice, ki je vezala Moravsko z Dunajem, je bil napravljen po vzorcu železniških voz na liverpoolski železnici iz l. 1830. Voz je imel tri oddelke s sedeži in z vrati v vsak kupé posebej. Vagon je imel pet peres in štiri kolesa. Prtljago so odlagali v mrežo na strehi.

Prvi vagoni so imeli še lesene odbijače, kolesa pa so uvažali iz Anglije in so bila iz lite kovine. Kurjave in vlakih tedaj sploh niso poznali. Potnikom so pomagali pod noge vrečice z vročim peskom ali pa ogrevalce (posode z vrelo vodo). Pesek ali vrelo vodo so potniki lahko poljubno izmenjali na postajah. Šele pozneje so uvedli centralno kurjavo. Svetlobo je dajala svetilka iz olja, pritrjena na ostrežje vagona. Toda razsvetljavo sta imela samo I. in II.

razred in še ta je bila takšna, da se ob njej ni dalo čitati. Mnogi potniki so zaradi tega na postajah kupovali poleg vozovnic tudi sveče.

Prvi vagoni ki so prišli v promet, tudi niso še imeli stranišč, katere so ponekod uvedli šele v devetdesetih letih. Železniške uprave so menile, da je škoda prostora...

V vagonih I. r. je bilo prostora za 18 potnikov, vagon II. r. je sprejel 24 potnikov, v vagon III. in IV. r. pa je bilo nekoliko več prostora, ker so bile klopi drugače razporejene. Tretji r. sploh ni bil zaščiten od strani, imel je samo streho nad stopnicami in v takšnem vagonu je bilo prostora za 32 oseb. V četrtem r. so potniki samo stali. Zaradi dima in saj so bili vagoni 3. in 4. r. vedno na koncu vlaka.

Železniški sprevedniki so pred sto leti v glavnem poslovali tako kakor danes. Vendar je bil njihov delokrog nekoliko bolj širok. Poleg kontrole vozovnic so oskrbovali potnike tudi z dežniki v primeru slabega vremena. Kadar je pripekalo sonce, so izposojevali sončnike, vendar jim je bilo prepovedano sprejemati napitnino. Že takrat pa so imeli piščalke in rdeče zastavice in so se z njih pomočjo sporazumevali s strojevodjo.

Čez 30 let odkrit umor

Vse pride na dan — celo v Ameriki

Brata William in Adam Howard sta imela v začetku našega stoletja skupno farmo v Utahu. Nekaj časa sta se dobro razumevala. To pa je trajalo samo dokler ni prišla v njuno bližino mlada vdova Sivija Sidney, ki je zmedla pamet obema bratoma.

V juniju 1909. je Adam Howard prišel na policijo in naznanil, da je njegov brat »izginil z doma in se ne vrne«. Iskali so ga povsod, a brez uspeha. Slednjic je sodišče Williama Howarda proglasilo za mrtvega.

Leto dni pozneje se je Adam Howard oženil z mikavno Silvijo Sidney in je imel v zakonu več otrok. Zakon je bil srečen, dokler ni izbruhnila v Ameriki gospodarska kriza. Takrat je prišlo med Adamom Howardom in nekim sosedom, kateremu je prvi posodil denar, do nesoglasja. Adam je zahteval od dolžnika denar nazaj, slednji pa se je branil vrniti posojilo. Ko Howard ni in ni hotel odnehati, je šel dolžnik na policijo in naznanil Adama, da je on tisti, ki je skoro pred tridesetimi leti umoril izginolega brata.

Sodišče je pozvalo Howarda na odgovor in skoro 60-letni mož je skrušeno priznal svoj zločin. Pokazal je tudi kraj, kjer je brata zakopal. Našli so Williamovo lobanjo in nekaj kosti. Adama Howarda so odpeljali v ječo. Če bi bil sosed Adama Howarda počakal samo še mesec dni, bi bila ovadba zaradi umora postala nična, kajti v Ameriki zastari v tridesetih letih vsak zločin.

Dve novi češki gledališči v Pragi in Brnu

Kulturna uprava protektorata Češke in Moravske je sklenila zgraditi dve novi gledališki poslopji v Pragi in Brnu. Sodiijo, da bodo začeli graditi gledališči že letos na jesen. V Brnu je projektirana gledališka zgradba z 1800 sedeži, v Pragi pa gledališče s 3000 sedeži. Obe gledališči bosta predvidoma dovršeni v teku treh let.

Olimpijada 1. 1944

Mednarodni olimpijski odbor je sklenil, da bo zimski olimpijada 1. 1944 v Garmisch-Partenkirchenu namesto v St. Moritzu, to pa zaradi tega, ker je St. Moritz zavrnil organizacijo smuških tekem. Olimpijada 1. 1944. bo v Londonu, zimski olimpijada istega leta pa v Cortini d'Ampezzo.

Gamešin ogleduje angleške tanke

General Gamelin, šef francoskega generalnega štaba ogleduje na vojaškem vežbalšču v Sandhurstu tip novega tanka angleške vojske

Trdna prisega

Med Napoleonovim pohodom v Rusijo l. 1912 je bil francoski vojak Henri Clauzel težko ranjen in je ostal v letski vasi Voldemarpileju, kjer si je pozneje ustanovil družino. Na smrtni postelji so mu morali potomci prisesti, da bodo vsi moški člani opravljali vojaško službo v Franciji. Potomci Clauzela so se te prispege res zvesto držali. Ta čas služi v Franciji vojake neki Clauzel, ki ima v Voldemarpileju ženo in otroka. Ko odsluži rok, se vrne spet na Letonsko.

Prekop dveh morij

Poslanec žironskega okrožja je francoska vlada sporočila, da je računati z začetkom del za zgradbo »prekopa dveh morij«, ki ga imajo v načrtu že mnogo let. Ta načrt so predložili že pred 30 leti in po njem naj bi se francoski jug zvezal z Atlantskim oceanom in Sredozemskim morjem.

Za izvedbo tega načrta se potegujejo zlasti vojaške in mornariške oblasti zavoljo spremenjenega položaja v Sredozemskem morju, po katerem bi Italija in Španija lahko zaprli izhod iz Sredozemskega morja skozi gibraltarsko ožino. Zgraditev novega prekopa, ki bi takšno blokado za Francijo napravil brezpomembno, so v načelu sprejeli, sedaj pa začnejo z delom. Pri tem bodo zaposlili zlasti španske begunce, ki se ne morejo vrniti v domovino ter 100.000 nadaljnjih brezposelnih.

Električna rastlina

Ne samo morske ribe, tudi nekatere rastline proizvajajo električen tok. Med temi rastlinami zavzema posebno mesto »phytolacca electrica«, ki uspeva v ameriški ljudovladi Nikaragui. Ta rastlina deli posebno po deževnem vremenu zelo močne električne udarce. Kompas v njeni bližini ne deluje in če ga postaviš med dve, izgubi naprava čez nekaj časa celo lastnosti magnetizma.

Ob 150 letnici francoske revolucije

Francoska poštna uprava v Parizu je izdala ob letošnji 150-letnici francoske revolucije spominsko znamko z napisom: Svoboda, enakost, bratstvo!

Inozemska legija v Franciji
Vsak inostranec lahko postane sestaven člen francoske armade

Uradni list francoske vlade je nedavno objavil dekret, ki nudi vsem v Franciji živečim inostrancem možnost, da se v primeru vojne udeležijo bojevanja v vrstah francoske vojske. Vsak inozemec v starosti 18 do 40 let se že v dobi miru lahko obveže, da bo v primeru vojne služil kot vojak Franciji. Inostranci bodo tvorili posebne oddelke, ki pa bodo organizirano uvrščeni v francosko armado. Vsak tujec, ki je služil kdaj prej v vojski svoje domovine, pa bo moral pri vstopu v legijo inostrancev odložiti svoj čin in začeti kot navaden vojak. Napredoval bo po predpisih, ki so določeni za francosko vojsko.

Najnovejši odlok francoske vlade se nanaša samo na prostovoljsko vojaško službo v primeru vojne, toda že letos 17. aprila je izšla vladna odredba, da so vsi brezdomovinci, živeči na ozemlju Francije v azilu, podvrženi rekrutacijskim določbam, in sicer v starosti od 20. do 48. leta. Pri teh moških osebah pa ne gre za vojaško službo na bojišču, temveč za obrambno službo, posebno za primer zračnih napadov. Francoska vlada ima po tem takem pravico, pritegniti slehernega moškega brez državnega pripadništva, starega od 20 do 48 let, k obrambnim oddelkom v primeru vojne.

Plazovje zasipa vasi
Nesreče zaradi obilnega deževja v Italiji

Tudi v Italiji so imeli pred kratkim obilno deževje, ki je povzročilo v Apeninih ponekod pravočasto opustošenje. V pokrajini Emiliji se je na več mestih utrgala zemlja.

Kajenje in umrljivost

Na nedavnem kongresu mednarodnih zdravniških zbornic v Parizu so obravnavali tudi vprašanje, kako vpliva kajenje na umrljivost ljudi. Dr. Hilding Bergstrand iz Stockholma je opozoril zdravnike na dejstvo, da zmeraj kadilci dosežejo normalno starost, dočim je pri strastnih kadilcih umrljivost med 30. 50 letom človeškega življenja za sto odstotkov večja. Dr. Raymond Pearl, profesor za biometrijo na Hopkinsovem vseučilišču je pristavil, da na to umrljivost ne vpliva toliko nikotin, kolikor nemir, ki se polšača strastnih kadilcev. Tudi rak v ustih in grlu je čisto posledica dražljajev, ki ga povzročata tobakov dim in okus.

Kdaj rasejo drevesa?

Francoski zavod za rastlinstvo je proučeval rast dreves in in prišel do kaj zanimivih izsledkov. V štiri in dvajsetih urah dneva je čas med polnočjo in šesto uro zjutraj doba najintenzivnejše rasti dreves. Na ta čas odpade 85 odstotkov vse dnevne raste dreves.

Ostali čas raste je tako-le porazdeljen: na 6. do 9. uro odpade 8 odstotkov, na 9. do 12. ure 1 in ena tretjina odstotka rasti. Od poldneva do šeste ure zvečer drevesa sploh ne rasejo. Tudi za ostale rastline so ugotovili, da najbolj rasejo v nočnem času, oziroma v prvih jutranjih urah.

Spominski dar kralju
Juriju na njujorški razstavi

Predsednik njujorske rastave je poklonil angleškemu kralju Juriju pri obisku dario, piramido iz zlata in globus iz kristala. Globus in piramida predstavljata, kakor znano, simbol njujorske prireditve.

Takođe dvigajo potopljene ladje

Vlačilci, s katerimi bodo skušali dvigniti podmornico »Thetis« z dna morja v Liverpoolskem zalivu

Čudovito rusko jezero

Trikrat na dan menja barvo

»Večernjaja Moskva« poroča o ukrepih, ki jih je podvzela ruska vlada, da ohrani nedotaknjeno znamenito jezero Turgojak v celjabinjski oblasti. Jezero je znamenito po tem, da nekolikokrat dnevno menja svojo barvo. Zjutraj je temno-modro, potem preide v smaragdno-zeleno barvo, popoldne pa njegova voda dobi višnjevo-rdeč sijaj. Z jezerom je zvezano mnogo pripovedi in bajk baškirske tradicije, ki so se veda prešle tudi v rusko narodno pripovedništvo. Mnoge teh bajk so v zvezi z rusko kolonizacijo tega kraja.

Turgojak se smatra kot sveto jezero med vsem prebivalstvom južnega Urala. Osebito priljubljena izletna točka je Turgojak za prebivalce mest Zlatoust in Celjabinjska. Dostopno je zelo lahko, ker leži v bližini železniške postaje Mijask in spada v skupino mijaskih jezer. Častijo ga tudi Tataři, ki žive precej oddaljeni od baškirskega ozemlja.

Raziskovanja so dognala, da je čudovita barva jezerske vode odvisna od dna, ki je posejano z gruščem iz uralskih poldragih kamenov. Pripovedke seveda govorijo o starih zakladih, ki so skriti na dnu jezera. Baje je celo znani upornik Pušakov potopil v jezero znaten del naropanega bogastva, preden je padel v roke oblasti. Ta vera je tako utrjena med prebivalci, da je celo sosednja gora dobila ime po Pušakovu.

Pred desetimi leti so bili napravljeni poskusi posušiti jezero, da bi se tako prišlo do zakladov. Zdaj pa je vlada iskaloem zlasti prepovedala vsako delovanje v okrožju jezera, da se ne bi na kak način pokvarila izredna krasota jezera, katerega voda je čista kakor v malokaterem jezeru. Vlada je tudi odredila, da se morajo zapisati vse bajke in legende o jezeru, da se otmu pozabi.

Skladatelj »Kavalirja z rožo«

Ta dni je obhajal Richard Strauss, skladatelj »Kavalirja z rožo«, »Salomee« in drugih znanih oper svoj 75. rojstni dan

ANEKDOTA

Nekoč so vprašali voditelja »makedonskijuščih« Vančo Mihajlova, čemu je dal ubiti svojega tekmeca Protogerova.

»Odgovor na to vprašanje je popolnoma enostaven«, je dejal Mihajlov. »Dal sem umoriti Protogerova, da ne bi dal Protogerov umoriti mene.«

VSAK DAN ENA

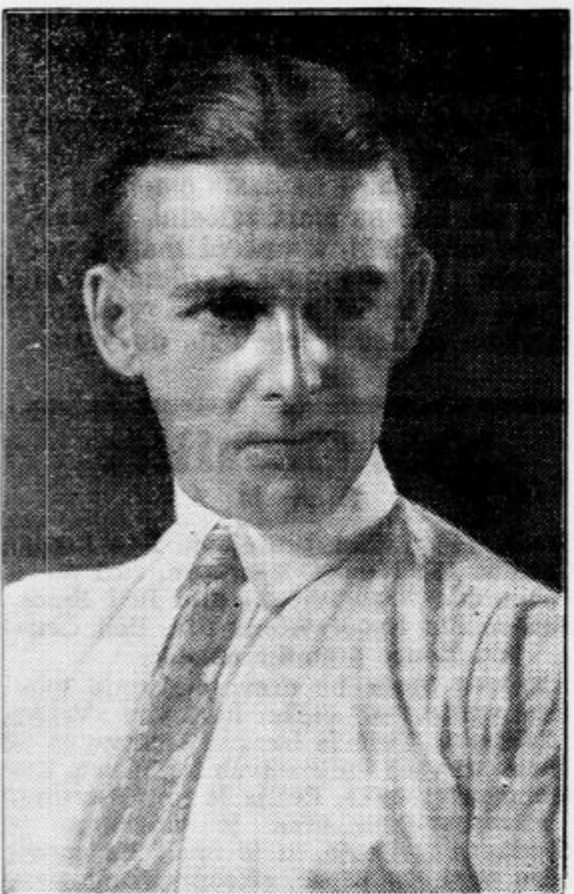
»Da, da, resnično, če človek ne pretirava, ni na svetu nič bolj zdravega, kakor kopal v morski vodi...«

(Ric et Raca)

Kulturni pregled

Plesni večer na skladbe slovenskih skladateljev

K sklepu sezone, ko že nekoliko popušča glavno zanimanje za gledališče, je potrebno, da se izbere tem učinkovitejša smov, ki bo pritegnila pozornost občinstva. Upanje, da bo to uspelo s plesnim večerom na skladbe slovenskih komponistov, je upravičeno. Ker nimamo Slovenci razen Savinove »Plesne legendice«, Ipačevega »Možička« in Osterčeve »Maske rdeče smrti« nobenih izvirnih baletov, se je porodila misel, uporabiti slovenske plesne skladbe za baleta. Podložiti jim je bilo treba samo učinkovite librote, in ta naloga je bila poverjena našemu opernemu koreografu ing. Petru Golovinu, ki se je lansko sezono predstavil javnosti kot libretist opere »Heltea« (Smaragdo srce).

Koreograf inž. Peter Golovin

NI bila lahka naloga, sestaviti take li-
brote, kajti najti simfonični glasbi pri-
mernost dejanja, ki bi spadalo v njen okvir,
in moralno imeti svoj zaplet in razplet za
dramatičnim plesnim viškom, je delo, ki
zahteva mnogo veščine, okusa in razume-
vanja glasbe.

Gotovo je v prvi vrsti koreograf tisti,
ki prihaja za ta posel v poštev, kajti on
že a priori občuti glasbo kot izrazno sred-
stvo človeka, ki doživlja razne duševne
emocije, ter jim daje izraza s telesnimi
kretnostmi. Tako nam je dal torej naš
vztrajni, delavni in izredno marljivi Go-
lovin devet plesnih libretov, ter je sestavil
nanje koreografije. V sredo bodo izvajane
prve od našega baleta in z gostom Lidijo
Wisniakovo, (ki jo bomo imeli priložnost
videti zopet po večletnem odmoru) pod mu-
zikalnim vodstvom dirigenta Zebreta.

Predvsem je treba pri tem plesnem ve-
čerju poudariti dejstvo, da niti celota, niti
posamezne točke večera nimajo značaja
plesnega divertissementa, temveč da je
vsaka zase vsebinsko zaključena drama-
tična ali lirčna celota.

Izmed starih baletnih libretov je upo-
rabil koreograf Ipačevega »Možička«, čl-
gar libreta nima pravega razpeta in po-
greša podobnemu okusu odgovarjajoče di-
namike. Zato se je odločil koreograf Go-
lovin, da bo naredil za »Možička« nov li-

breto, ki ga je nazval »Usodna napaka«
dr. Bartola. V tej točki bodo plesali so-
lo: Moharjeva, Carman, Golovin, Bracarje-
va R., Zelenikova in baletni ansambel.
Druga točka sporeda je Zebretova »Vizi-
ja«, solo Lidije Wisniakove. Svarovo sklad-
bo »Valse interrompue« je uporabil Go-
lovin za libreto »Hudič se zabava«. Tu bo-
do plesali: Remškarjeva, Bravničarjeva in
Golovin. Osterčevim »Trem plesom«, je
napisal Golovin libreto »Močnejše od smr-
ti«. V tej točki nastopajo kot solisti: Mo-
harjeva, Remškarjeva, A. in R. Bracarje-
va, Bedračeva, Golovin in ansambel Na
Škrjanec »Plesni motivi« bo plesala solo
Bravničarjeva. Za Adamčičev »Tatarsko
suito« je sestavil libreto »Snubitev« karak-
ternega značaja, v kateri bodo nastopili:
Japljeva, Carman, A. in R. Bracarjeva, Be-
račeva in Kurbosova. V Zebretovi suiti
»Na cestje« je prikazal koreograf zanimivo
življenje iz dna predmestja, tam bodo ple-
sali: Wisniakova, Golovin, Carman in ba-
letni zbor. Za Bravničarjev »Divertisse-
ment« se imenuje libreto »Praznik Terpi-
slov«, kjer bodo plesali solo: Bravničarje-
va, Wisniakova ter Golovin. Na Škerjan-
čev skladbo »Arabski ples« bo plesala
solo Moharjeva, Bravničarjeva »Slovenska
plesna burleska« pa ima naslov »Na na-
bor«. V tej točki bodo plesali solo: Brav-
ničarjeva, Golovin in baletni zbor.

Kakor je razvidno iz navedenega spo-
reda, je postavljen naš balet pred težko
in zanimivo nalogo. Naš koreograf popol-
noma pravilno pojmuje sodobne zahteve
plesa, to je, da ne bo diči samo niz
tehnično popolnih gibov, ki naj napravijo
gledalcu estetsko ugodje, temveč da imajo
vsak ples svojo miselno vsebino, s katero
naj posreduje plesalec ali plesalka svoje
doživljanje ali interpretira kak zunanji do-
godek.

V samostojnem plesnem večeru, kot se
nam obeta, bomo spoznali točnejše Golovi-
nova stremiljenja in ustvarjalno potenco,
kajti v opernih baletih, ki so že nekako
tradicionalni, in manj vsebinski, temveč
imajo bolj ali manj značaj divertissementa,
nima vedno prilike hoditi plesa svoje
osebne okusa in se idejno razmahniti.
Dejstvo, da je sestavil devet plesnih libre-
tov, ne kaže omalovaljevati; kajti le kdor
pozna odgovornost in težavo takega dela,
ki naj ima resnične umetniške vrednote,
bo znal to delo pravilno ceniti. Poleg Li-
dije Wisniakove, katere tehnični dognano-
sti in lepe izrazne moči še nismo pozabili
in smo jih pogrešali, se bomo lahko zopet
znova prepričali, da imamo v našem ba-
letu nekaj dobrih plesalk, Erno Moharje-
vo, sovrstnico Wisniakove, ki sta se sočas-
no posvetili plesni umetnosti, ambiciozno
solistko Bravničarjevo, Japljevo in poseb-
no v akrobatični izvrstno Remškarjevo.
Krivični bi bili, če bi ne omenili vseh ostalih,
zelo delavnih in vsako sezono v res
številnih plesnih zaposlenih baletk. Z zani-
manjem, ki ga zasluži njihovo delo, pri-
čakujemo njihov plesni večer.

Kdor se zaveda svojih dolžnosti do slo-
venske kulture, ve, da more uspevati le
tam, kjer obstoji močna in živa zveza med
tvornim elementom — kulturnimi delavci
— in občinstvom, pasivnim, spremljačim
elementom. Zveza pa je le mogoča tam,
kjer vlada za njihovo delo resnično zani-
manje, kajti le po poznavanju dela je moči
oceniti njegovo vrednoto in dati novo po-
budo za nadaljnje ustvarjanje.

Plesni večer, ki ga moramo šteti med
zanimive dogodke letošnje sezone, bo diri-
girjal Demetrij Zebret. Inscenacija je naprav-
ljena po načrtih ing. Franca, celokupna
koreografija pa je delo ing. Golovina.

Maša SI.

Ob sklepnih produkcijah v Glasbeni matici

Večina, ki čita ob koncu leta napovedi
sklepnih produkcij šole Glasbene matice in
našega konservatorija, si kar ne more
predstaviti, kako prirčna je tista polidru-
ga ura v veliki ali mali dvorani Filhar-
monije, kjer se zberejo gojenci s svojimi
starši, da pokažejo, kaj so se med šolskim
letom naučili. Pravimo prirčna, ker se
vede to neka posebna prirčnost, ki je
te vsega objame in prevzame. Na odru se
vrstijo mala bitja pogostokrat res prav
mala, ki se komaj prilagajajo klavirju in ki
se ti s svojo drobno postavico kar za-
smilijo. Toda ti mladi gojenci se ne boje
kritike. Kakor da ne poznajo bojazni in
negotovosti prvega nastopa, kakor da niso
na odru vprico gosto posejane dvorane!
Odlodno kakor stari glasbeniki jemljejo
svoje instrumente, sedajo h klavirju ter
pričenjajo predvajati svoje temeljito na-
učene naloge. So to pogostokrat prav če-
dne stvarce vseh struj in težkoč, od pre-
proste, nežno občutene drobne skladbe
do tehničnih fines in tudi modernih, ahar-
moničnih, da se tako izrazim, nestorov.
Kakor da bi ti mladi gojenci ne poznali
nobene razlike v teh smereh in se ne pla-
šili nobene težkoče, naj bo intonacijska
ali v načinu predvajanja.

Udeležil sem se dveh produkcij šole
Glasbene matice. Priznati moram, da mi
ni bilo žal časa, ki sem ga prebil med
mladimi gojenci, med našim glasbenim
naraščanjem najnežnejših let. Prav je, da
temu naraščanju posvečamo vso skrb in
ljubezen. V mladostnih letih se dobri nau-
ki še najgloblje vtisnejo v mlade duše. In
kako mehko znajo posnemati ti palčki —
nekaj jih je bilo res takih na teh produk-
cijah — svoje učitelje! Otrok je sploh sila
tenkočuten in velik igralec. To se je po-
znalo že pri drž in v vsem ravnanju z
instrumentom. Kako so se njihovi drobni
prstki lotili posameznih fraz, že kar kot
odrasli. In pa tisti dihi otroške izvirnosti
v vsem podajanju in nastopanju!

So to res prazniki za starše, prazniki pa
tudi za prave ljubitelje glasbe, če se za-
nimajo tudi za njeno človeško stran. Med
mnogi, ki so na teh produkcijah nasto-
pili, se že odražajo bodoči gojenci našega
konservatorija in nekateri so že kar vidni
s svojo talentiranostjo, ki najljepše obeta.

Za nastopom posameznih učencev je bi-
lo vidno čuti učiteljevo pokroviteljsko
roko. Temu je posebno na arcu izraz in
podajanje, drugemu čistost intonacije,
vsem pa ljubezen, ki bi brez nje ne mogli
vsi vidni tako lepi uspehi. V Ljubljani se
res ne moremo pritožiti, da ne bi imeli
glasbene šole tudi za svoje najmlajše, ki

naš občinski mod. Tako se je študijski
študij literarnega zgodovinarja in kritika,
danes že 85letnega prof. Jana Vobornika
zbrala družba »Cetrkarjeva«, ki že tvori
majhno »akademijo«, ne le častilcev tega
nestorja čeških literarnih kritikov, mar-
več tudi enako čutečih prijateljev domače
kulture. »Cetrkarjevi« izdajajo svoj almanah
»Cetrtyky«. V teh težkih dneh je izšel
peti letnik skoraj že bibliofiliško oprem-
ljene, samo v 200 izvodih izišle publikacije,
ki nam jo je poslal prijatelj iz Prage
kot enega izmed skromnih, vendar pa
značilnih dokazov češkega družabnega
zdravstvenja, ki tudi sioni na duhovni pod-
lagi in na izboru, prehajajočem v ustvar-
janje demokratičnih elitnih krožkov. Iz
prikupnega almanaha posnemamo, da je
bil v krožek prijatelj prof. Vobornika
in pokojnega slikarja A. Kašparja spre-
jet tudi vneti prijatelj slovenske kulture,
urednik J. K. Strakatý. Novega člana
tega krožka, ki mu pripada tudi prof. dr.

Burian s ljubljanske univerze, je v al-
manahu predstavil drugi naš prijatelj,
univ. prof. dr. Jos. Jas. Paťa v članku z
naslovom »Slovenci so se najprej oglašili«
— namreč v lanskih dneh, ko so Čehi to-
likaj potrebovali moralne opore svojih pri-
jateljev.

Francoške literarne nagrade, »Prix de
la Renaissance«, ena najznamenitejših
francoskih literarnih nagrad, je bil pode-
ljen pisatelju Mauriceu Guieru, petde-
setletniku, častniku mornarice in aviat-
ke, ki je napisal vrsto uspešnih del iz mor-
nariškega življenja; tako je med drugim
opisoval življenje v podmornicah. Nagra-
jen je bil njegov roman »Seul maître à
bord«, roman o poveljevanju ladje in nje-
govih odgovornosti. Podelitev ene najelit-
nejših literarnih nagrad častniku, povelj-
čevalcu vojaških vrtil, discipline in odgo-
vornosti, je gesta, ki označuje značilno
spremembo razpoloženja v Franciji na
pragu usodnih odločitev.

SPORT

Olimpijski dan 1939

To je dan, ko mora vsak nekaj storiti za olimpijsko misel

»Zelja je Jugoslovanskega olim-
pijskega odbora, naj se v vseh več-
jih mestih po državi prireditelj tek-
movanja v onih sportnih panogah,
ki se tamka goje. Krajinski olimpijski
odbori naj se potrudijo, da bo
čim večje število javnih tekem zbra-
nih na istem kraju na dan 18. ju-
nija 1939...«

Tako se glas odzvanja v navodilih, ki
jih je Jugoslovanski olimpijski odbor po-
slal krajinskim olimpijskim odborom zara-
di organiziranja letošnjega olimpijskega
dneva.

V minulih 20 letih je olimpijska misel
pri nas s propagando v besedi in dejanjih
dosegla že lepe uspehe. V dobi dveh de-
cenijev je ta misel vzgojila veliko število
tekmovalcev, ki so častno zastopali naš
narod v mednarodnih sportnih arenah,
najbolj pa na vsakokratnih olimpijskih
igrah. Naši uspehi na zadnjih olimpijskih
igrah v Berlinu so bili še posebno kpi, če
se upoštevajo, s kakšnimi težavami so mora-
naš sport boriti in kako je v bistvu in v
glavem navezan še zmerom le na zasebno
pobudo.

Olimpijska misel, ki se najmočnejše
manifestira na olimpijskih igrah, je ona
velika in stalna gonilna sila, ki vliva zme-
rom nove moči onim, ki se zanjo zavze-
majo, kakor tudi onim, ki jih diletati naj-
večja čast, da s svojim nastopom v olimpijski
areni dokazujejo, da so okrepili svoje
telo do vrhunskih uspehov in oplenitili
svoj duh v olimpijskem smislu. To so sport-
niki, ki so dosegli tako visoko stopnjo,
da zmage sprejemajo brez opojnosti in
poveljevanja, pa tudi poraze brez ogor-
čenja in zavistit ter dajejo iskreno prizna-
nje in spoštovanje vsem, ki so bolj ali
manj njih.

Toda takih sportnikov-borcev je pri nas
razmeroma še malo in olimpijska misel
mora prodreti do sleherne vasi, ker je le
tako mogoče, da pride do polnega izraza in
doseže svoj pravi cilj, to je da v mi-
rovni borbi in viteškem tekmovalstvu pri-
bliža vso našo mladino čim dovršenejši
harmoniji duha in telesa.

Sirjenju te plemenite misli je v naši dr-
žavi posvečen letno samo en dan, to je
olimpijski dan, ko naj bi vse od prvega
do zadnjega složno pokazali, da smo že
opravili izpit olimpijske zrelosti. To je dan,
ko mora vsak posameznik skleniti, da bo
za olimpijsko stvar storil nekaj lepega in
dobrega, to je dan, ko je treba s skupno
akcijo vseh faktorjev pridobiti nove pri-
staše za olimpijsko stvar, to je oni edini
dan v letu, ko naj vsak posameznik po
svojih možnostih položi vsaj majhen obol
za olimpijski fond in tako dokaže, da je
vreden član velike olimpijske družine.

Krasna bodo darila

za zmagovalce motorne dirke na podu-
tiski krožni progi

Za nedeljske motorne dirke ZSK Moto
Hermesa vlada med našimi motoristi za-
radi velikega števila razpisanih nagrad
izredno veliko zanimanje. Hermes se za-
veda, da ni tekmovalcu važna le ostra
sportna borba, temveč da mora biti vsak
uspeh vozača doseženemu uspehu primer-
no nagrajen. Zaradi tega je pripravil za
zmagovalce vseh kategorij zelo lepe po-
kale, izmed katerih se še posebno odliku-
jejo pokali zmagovalcem najtežjih kate-
gorij. Izredno lepo darilo, krasen pokal,
je poklonil ljubljanski župan g. dr. Adle-
šič, ki je obenem prevzel pokroviteljstvo
nad to prireditvijo, zavedajoč se važnosti
razmaha motorizacije v naši mladi kra-
jevini. Razen teh pokalov je razpisal še
pokal za povprečno najboljšega vozača
dneva in za najboljšega Hermezana. Obenem
so pripravljena še tolažilna darila za
drugo in tretjeplasirane. Povsem umljivo
je, da tudi zaradi tega dnevno naraščajo
prijava dirkačev, med katerimi zavzemajo
prijava zunanji dirkačev nad vse častno
mesto. Prognoze za vreme so še zmerom
dobre, tako da se lahko pričakujejo v ne-
deljo do skrajnosti napete borbe.

Lep uspeh „letečega

Kranjca“ v Nemčiji

Preteklo nedeljo so bile v bližini Mona-
kova v Nemčiji na dirkališču Straubingu
velike mednarodne motorne dirke, na ka-
tere je bil med ostalimi povabljen tudi
Hermizan Starič. Na tej prireditvi so bili
zbrani vsi elitni vozači Nemčije ter naj-
boljši »asi« Anglije, bivše češkoslovaške,
Holandske, Francije in Danske. Konkuren-
ca je bila izredno močna, saj je bilo v
glavni kategoriji do 500 ccm nič manj ka-
kor 15 vozačev, med katerimi so bili tudi
že nam znani »zvezdniki« Butler, Sedan
Graf, Petersen, Bosman, Menjey itd.

Zanimivo je, da so se že pred tekmo lo-
kalni časopisi laskavo izražali o našem
Stariču ter mu dajali prav dobre progno-
ze. In res, niso se zmotili! Starič je nad
vse pričakovanje častno zastopal našo ož-
jo domovino.

Naš Kranjec, ki je bil v začetku tekme
v kategoriji 500 ccm na desetem mestu,
se je od kroga do kroga bolj približeval
voščim ter z izredno drznostjo dosegel
v sedmem krogu že tretje mesto. Na tem

Spored nedeljskih prireditev v Mariboru

Sobota, 17. junija: ob 16. na stadionu
SK Železnikarja: 1. del olimpijskega de-
setboja: tek 100 m, skok v višino, met
diska, skok v daljino, tek 400 m.

Nedelja, 18. junija: ob 8. na igriščih
ISSK Maribora v Čopovi ulici: olimpijski
teniški turnir članov vseh mariborskih
klubov. Single igre gospodov. Ob 9. na
stadionu SK Železnikarja: 2. del olimpijskega
desetboja: tek 110 m preko zaprek, met
krogla, skok ob palici, met kopja, tek
1500 m. Ob 11. v mestnem parku:
olimpijski koncert mestnega opeševalnega
društva, igra vojaška godba pod vodstvom
kapelnika g. kap. Juraneka.

V izvedbi Jugoslov. Touring kluba, podr.
Maribor s Trga svobode: ob 4.30 odhod
kolesarjev-turistov na propagandno olimpijsko
vožnjo v Mursko Soboto; ob 6. odhod
kolesarjev dirkačev na olimpijsko dirko
Maribor—Murska Sobota; ob 7. odhod
avtomobilistov in motociklistov na propa-
gandno olimpijsko vožnjo v Mursko So-
boto na Prekmurski teden; ob 16. na sta-
dionu SK Železnikarja: nogometni brzi
turnir mariborskih klubov; propagandni
lahkoatletski nastopi: tek 100 m, tek 800
m, štafetni tek 400×300×200×100 m.
Propagandni nastopi najboljših teniških
igralcev vseh mariborskih klubov.

Dopolnil nabiralna akcija sportnikov
v korist olimpijskega fonda. Vsi dohodki
prireditev gredo v korist olimpijskega
fonda za udeležbo Jugoslavije na XII.
olimpijskih igrah 1940. v Helsinkih.

Nogomet in atletika na olimpijski dan v Celju

Nogometni turnir

v okviru olimpijskega dneva 18. junija bo
obsegal tekme, v katerih bodo nastopili
vsi štirje celjski klubi. Prva tekma se bo
pričela ob 16. in je zreb določil za nasprotnika
Jugoslavijo in Atletike, v drugi tekmi
pa Celje in Olimp. Nato se bosta sre-
čala oba zmagovalca in oba premaganca.
Tekme bodo na Glaziji. Ob 18. se bo pa
pričela prvenstvena mladinska tekma med
Mariborom in Celjem kot izločilna za
prvenstvo LNP.

Olimpijski peterboj za prvenstvo Celja
in pokal trvdke A. Mislej bo v nedeljo
s pričetkom ob 8.30 dopoldne na Glaziji. Na
tem tekmovalju bodo nastopili poleg naj-
boljših celjskih tudi zunanji atleti v borbi
za osvojitve lepega pokala. Poleg petero-
boja bodo še druge zanimive atletske di-
scipline. Opozorjamo predvsem zunanje
atlete, da se prijavijo čim prej, ker v če-
rtrek nepreklicno poteče rok za prijave.

mestu se je tudi odbral ter tako dosegel
zelo lepo mesto, ki ga je tudi pošteno za-
služil. Pred njim sta bila le domačina
Brindl in Maxreiter, četrty je bil Stani-
slav (CSR), a peti zopet domačin Sedan
Graf. Da lahko presodimo uspeh našega
Stariča, omenjamo, da niti Butlerju ni
uspelo priti na vidnejše mesto.

Uspeh našega Stariča, ki je bil prvi med
inozemci, ni ostal brez odmeva v sport-
nem svetu. Po razdelitvi nagrad, kjer je
bil Starič deležen navdušenih ovacij, so
ga povabili na bližnje motorne dirke, ki
bodo v Vratislavi. Prav tako je prejel tu-
di povabilo, naj se udeleži motornih tekem
v Mislovicah na Poljskem.

Kolesarska sekcija ZSK Hermesa poziva
svoje člane dirkače, da se v nedeljo na
olimpijski dan gotovo udeležijo podvezne
dirke v korist olimpijskega dneva. Proga
ni daljša od 30 km in je večinoma ravnin-
ska. Start bo ob 10. dopoldne pred Narod-
nim domom in cilj nekako uro pozneje tu-
di tam.

Klubska prvenstva SK Celja v table-
tenisu. Table-teniška sekcija SK Celja v
Celju je priredila nedavno tekmovalje za
klubska prvenstva v table-tenisu. Tekmo-
vanje se je udeležilo 10 igralcev. Borba
je bila v glavnem izenačena, igra je bila
na višku. Med igralci je več mladih ta-
lentov, ki zelo mnogo obetajo. Klubska
prvenstva si je priboril Niko Latinovič, ki
je v večji rutino odločil vse igre v svojo
korist. Drugo mesto je zasedel Franc Re-
beuschegg, tretje Egon Zink, četrty Rajko
Schäffer, peto Drago Zorko, šesto Mi-
lan.

Fotografska razstava v Kranju

Ob navzočnosti uradnih osebnosti se je
v nedeljo dopoldne v dvorani hotela »Pri
stari postji« v Kranju odprla za gorenjsko
metropolo prva razstava umetniške foto-
grafije. Prireditelj jo je v sločnem sode-
lnju domača Ljudska univerza, pripravil-
ni odbor za Fotoklub Kranj in komaj usta-
novljena Zveza slovenskih fotomaterskih
društev, ki je s tem napravila prvi korak
v javnosti in pokazala, kolikšen bo nje po-
men za propagando in podpiranje foto-
amaterstva v naši deželi. Omeniti je tudi
velikodušno pomoč ljubljanskega fotoklu-
ba, ki je dal tej pomembni fotografski pri-

reditvi na razpolago svoje aktivne in volje
svoje polovice avtorjev in slik. Vsega skupaj
je razstavljenih 200 del 60 avtorjev in av-
torke. Z močno skupino so med zunanji
zastopani tudi člani Fotokluba Hrastnik
(12 avtorjev, 20 del), ki je s to razstavo
prvič močnejše nastopil na fotografski raz-
stavi zunaj domačega kraja, in sicer z vse-
ga upoštevanja vrednim delom, med osta-
limi pa so zastopani poleg amaterjev iz
Kranja in ožje okolice (14 avtorjev, 66 slik)
še Jesenčani, Jezerčani, Tržičani, Maribor,
Celje in Zagreb, to se pravi en Slovenec iz
Zagreba. Kranjska razstava je po dolgem
času torej prava razstava slovenske foto-
grafije in je že iz tega razloga vredna za-
nimanja in obiska tudi od drugod.

Ker so slike zunanjih avtorjev veči-
noma takšne, ki smo jih videli že na prejš-
njih razstavah in tedaj ocenili, nas zani-
majo v prvi vrsti seveda dela domačih av-
torjev. Priznati je treba, da so se ti za za-
četek prav dobro postavili, nobenega ni
med njimi, ki bi ne bil zastopan vsaj z
enim delom, s katerim bi se lahko poka-
zali tudi na kakšni drugi razstavi. O Ma-
renčiču in Štajerju ne govorimo, šla sta
skoz kvaliteto šolo ljubljanskega fotoklu-
ba, ki sta še vedno tudi njegova člana, pa
sta se, posebno Marenčič, že davno uvr-
stila v mednarodni razred. Z dobro voljo
in vztrajnim delom pa jima bodo lahko
sledili tja tudi ostali tovariši. Vinko Baj-
želj n. pr. kaže v to smer s svojim delom
»Na božičnem dreščku«, Lucijan Berjak
s sliko »Ob morju«, ki je sicer za spo-
znanje pretemno povečana, Anton Hafner
s plezalnim prizorom »V stenji«, Bogomil
Hrovat z odlično v tonu in razpoloženju
komponiranim »Zobom časa«, Ivan Marolt
je poslal nekoliko orientalskih motivov,
Viktor Osterman se je lotil z »Jugobruno«
nelahkega podajanja industrijskega okolja,
Ante Ožura se zanima za podeželski mo-
tiv, Ferdo Premru ima med drugim izvrstno
»Planiko« v nadnaravni velikosti, Boris Ške-
relj mičen genre »Dve mačici«, Erik Šte-
šarč zelo naravno in zabavno »Piko«, Mi-
le Vozel lepo skupino »Belokranjce«, a N.
Župančič dve dobro komponirani tihožitji.
Jasno je, da bi mogla kritika s stroгим me-
riлом ugotoviti v tem in onem delu doma-
čih avtorjev razne tehnične in kompozicio-
nalne nedostatke, zastarelo opiranje s
tenjilcem, pomanjkanje zamaha in še pre-
mahno upoštevanje tipično domačega mo-
tiva, toda vse te stvari so sprito težavnega
polažaja, v katerem so amaterji v provin-
ci, kjer še ni strumno organiziranih kro-
kov, sistematičnega pouka, medsebojnega
kontakta in pogostoma tudi ne ustrežajo-
čega fotografskega materiala, še preveč um-
jave. Saj za to, da se ti nedostatki odpra-
vijo, da dobe doslej samim sebi prepu-
ščeni amaterji vspehi pobud, možnost pri-
merjave in bodočega izpopolnjevanja, za
ta namen se prireajo takšne razstave, za
to se v Kranju ustanavlja tudi fotoklub.
Imel bo težke, a hvalne naloge in kakor
kaže sodelovanje domačih avtorjev na tej
razstavi, bo te naloge tudi uspešno izvr-
šil. Videti je, da bo imel velik pomen ne
samo za Kranj in njegovo bližnjo okolico,
temveč tudi za Jezerko, Tržič in druge
kraje, ki so zastopani na razstavi z dobri-
mi amaterji, kakor Viktorjem Krčm, ki ga
poznamo že z razstav Fotokluba Ljubljane,
France Šenkom in Antonom Sterom.

Razstava je bila prvi dan deležna zelo
lepega obiska in bi bilo samo želeli, da bi
ta obisk držal do nedelje, ko se prireditelj
zaključil. Na ta način se bo kranjsko občin-
stvo najboljše oddolžilo prizadevanjem slo-
venskih fotomaterjev, da bi tudi Kranj, v
svojo lastno korist, postal trdnjava sloven-
ske fotografije, ki si osvaja svet. Tisti
Kranj, ki nam je njegova bližnja okolica
dala pred sto leti prvega slovenskega foto-
amaterja in fotografskega izumitelja sploh
in kjer je obstajalo že pred tridesetimi le-
ti društvo slovenskih fotografov amate-
jev, kakor nam dokazujejo zanimivi doku-
menti, ki jih je videti na razstavi.

K. K.

R A D I O

Sreda, 14. junija

Ljubljana. 12: Nekaj komorne glasbe
(plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napo-
vedil. — 13.20: Plošče po željah. — 14: Na-
povedil. — 18: Mladinska ura: Najvažnej-
še slovenske kulturne ustanove (prof. Fr.
Vodnik). — Sončne ure (g. M. Zor). —
18.40: Naše delavstvo v gospodarskem in
zdravstvenem oziru (g. M. Valant). — 19:
Napovedi, poročila. — 19.30: Prirodopisni
kotiček (prof. Fr. Pengov). — 19.40: Nac.
ura: Vzgojni pomen alpinizma (Janez Gre-
gorin). — 20: Šrnel kvartet »Škrjanček«. —
20.45: Valčkovi kralji (plošče). —
21.15: Ciganske pesmi poje ruski sekstet,
sodeluje gđ. Milica Polajnar. — 22: Na-
povedi, poročila. — 22.15: Plesne pesmice
pojeta Jožek in Ježek.

Beograd. 17.20: Lahka glasba. — 19.05:
Narodni naprevi. — 20: Kakor Ljubljana.
— Zagreb. 20: Prenos iz Ljubljane. —
Praga. 19.20: Godba na pihala. — 20: Pe-
ster spored. — 21.10: Violina in orkester.
— 22.10: Plošče. — Varšava. 21: Chopi-
nova glasba. — 22.30: Plošče. — Sofija.
18: Bolgarske pesmi. — 19: Bellinjeva
opera »Norma«. — 22: Plesi in bolgarske
pesmi. — Dunaj. 12: Veliki orkester. —
16: Vesela muzika. — 18.20: Violina in če-
lo. — 19: Zvočne slike. — 20.15: Pred po-
čitnicami. — 22.30: Dunajska glasba. —
24: Nočni koncert. — Berlin. 19.15: Pesmi.
20.15: Mali orkester. — 21.15: Klavirski
koncert. — 22.30: Lahka glasba. — 24:
Nočni koncert. — München. 19: Korča-
nice. — 20.15: Orkestralni in pevski kon-
cert. — 22.20: Lahka godba. — Paris.
19.45: Pesmi in klavirske skladbe. —
20.30: Ravelov koncert. — 22.45: Plošče.
— 23: Lahka glasba.

Iz Murske Sobote

L. WINDER:

Gospod Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Zdaj je imela vendar že spet dolžnost, ki jo je bilo treba izpolnjevati. Spominjala se je smrti svojega moža, krotkega, skromnega Karla Ludvika. Krotko in skromno, kakor je živel, je bil tudi umrl, in ko je ležal na mrtvaškem odru, mu je krotko, vedro čelo še vedno odevalo skrb za ogroženo življenje najstarejšega sina, ki je bil stari na bregu Jordana molil za njegovo ozdravljenje. Skrb za ogroženo življenje Franca Ferdinanda Mariji Tereziji mnogo let ni bila dala živeti svoje lastno življenje. Po njegovem ozdravljenju je, prosta vseh dolžnosti, le še od daleč pazila na dejanje in nehanje sveta. Pomoč, ki jo je bila izkazala Francu Ferdinandu pred njegovo ženitvijo s tem, da je šla k papežu prositi zanj, je bila njeno zadnje dejanje, zadnja potrditev smisla požrtvovalnemu življenju. Zdaj je bila spet zapredena v dolžnost, v najtežjo dolžnost svojega življenja.

Namestni škof, truden, strti mož, jo je tolažil. Rekel je, da mora biti človek ljubemu Bogu za vse hvaležen, za to, kar je dobrega, in za to, kar je slabega. Oton je imel zmerom lepo življenje, ljubljene ljudi je bil in gotovo tudi ljubljene božji. Bog ga je obdaril z lepoto, ljubeznivostjo in veselo naravo, Bog ga je namenil, da postane pravi otrok sreče. Zdaj pa, ko se je sreča odvrnila od razvajenosti, se tudi že bliža odrešenje. Še malo dni, in bolnik bo rešen svojih muk. Tudi za to moramo biti Bogu hvaležni.

92

Marija Terezija ni odgovorila. Misli si je: »Ali se je moralo tako obrniti? Ali ne bi moglo biti drugače? Tako mlad je še, zakaj mora že umreti? In zakaj mora tako grozno odurno končati življenje, ki je bilo lepo kakor težko da kdaj katero?«

Siliti se je morala, da ni ugovarjala namestnemu škofu. Imela je najboljšo voljo, da bi bila Bogu za vse hvaležna, tudi za nesrečo, tudi za hudo preizkušnjo, za strašno kazen, ki jo je moral trpeti Oton, ker se je bil nemara pregrešil zoper svetost življenja. Toda mladi gledališki igralci, ki se ni ganila od bolnikovega zglavlja, je bila nadvojvodinja hvaležnejša kakor Bogu. Bila ji je hvaležna, kajti Marija Terezija je vedela, da je ljubezen žena pomenila bolniku več od božje in več od materinske ljubezni. Dokler je vztrajala pri njem mlada, zala ženska, je prenašala vsakršno bolečino in vsakršno kazen. Morda ga je imela ta igralka rada; vsekakor si je smel domisljati, še zdaj, še v peklu teh poslednjih dni življenja, da ga zala mlada ženska ljubi. Morda ga ni ljubila ali vsaj ne Bog si ga vidi kako zelo in je le zato hlabro kljubovalna naravne studu do trohnohe in njenega smrada, ker je pričakovala nagrade, denarja, rente, hiše ali dragocenega lišpa. Tudi s to možnostjo je računala Marija Terezija, dasi je zala mlada ženska stregla bolniku z vso nenehno rahlostjo in nežnostjo, ki jo zmora samo ljubeče srce. »Morda je samo dobra igralka«, je mislila Marija Terezija. Vendar ji je bila hvaležnejša kakor Bogu, ki mu je morala biti, tako jo je učil namestni škof, hvaležna tudi za to preizkušnjo.

Bolnik je govoril zmeden, bledlo se mu je, igralka časih ni več razumela, kaj govori in kaj hoče. Marija Terezija ga je razumela. Kajti zdaj ni več govoril o ženskah, ne več o popivkah, ne več o veselju in zabavah, ampak o svojih otroških letih. O nji, o mačehi, je govoril, in vsa srečna je slišala, da je bila v njegovem spominu mati, blaga pomoč-

nica, ki ne zna biti stroga in rajši trpi, kakor da bi pripravljala otroku trpljenje. O rajnem očetu je govoril, znova izpremenjen v desetletnega dečka, ki skriva prizanesljivim roditeljem svoje veselo nagode in, kadar ga zalotijo, smeje se obljublja, da pojde vase. O odgojiteljih in tovariših svojih mladih let je govoril, o poletnih dneh v Artstetenu in Reichenau, o sestri Margareti, ki je bila zdavnaj umrla; nič več ni vedel, da je bila umrla, in ji je reže se spuščal krastačo v vratni izrez. Največkrat se mu je pa bledlo o Francu Ferdinandu. Bolnik v svoji vročici ga je klical, govoril je z njim po cele ure, in kadar se je zdrnil iz vročinskih sanj, so njegove zmene oči iskale naokrog, in blodna usta, ki so oblikovala le še brezvezne drobce besed, so lepetala: »Franci!«

Se enkrat so se mu zjasnile oči, ki jih je že pokrivala črna mreža smrti. Tipaje je poiskal materino roko. Zapešetal ji je: »Franci. Franci... naj pride.«

Marija Terezija je komaj potolažila preplah svojega srca. Že sedem let, odkar je bil Oton rekel starejšemu bratu, da ne bo grofice Chotkove nikoli priznal za Francijevo zakonito ženo in da bi si dal rajši odsekati nogo, kakor da bi se oženil s kakšno »meščanko ali grofico ali čim podobno nemogočim« — vse od tiste ure si je v svoji materinski skrbni leto za leto, z zvijačo, ročicami prigrigavanjem in prevejanji solzami prizadevala, da bi dosegla med bratom spravo. Ni se ji bilo posrečilo; vsi poskusi sprave so se bili razbili ob ogorčeni zagrenjenosti Franca Ferdinanda, ob Zofijini nespravljenosti in ob Otonovi trmi. Strah veselja se je boril s strahom obupa v srcu nadvojvodinje, ki je sedela ob zglavju umirajočega in še v tem pošastnem trenutku modro tehtala eno proti drugemu ter iskala, kaj bi bilo najmodreje. Neskončno jo je ganila misel, da je Oton pozabil vse, kar je ločilo brata od brata, in zdaj v vročici kopni po roki sta-

rejšega, ki mu je že otrok zavidal in ga morda celo sovražil. Marija Terezija je vedela, da Franc Ferdinand ne bo prišel. Dobro je poznala otrsajočo se moč njegovega sovraštva, že trideset let je poznala ledeno odločnost njegove volje: ničesar ne pozabiti, ničesar ne odpustiti. Dobro je poznala Marija Terezija tudi neutolažljivo maščevalnost častihlepne Zofije; pogled v lepe rjave oči ošabne ponižnice, ki se je bila pred svatbo prvikrat sklonila nad materinsko roko dobrotljive mačeha in pomočnice, je bil tako poučen, da se ni starejša žena z mlajšo po tem spoznanju nikoli več upala govoriti o spravi s kakim bivšim nasprotnikom. Franc Ferdinand in Zofija sta bila »eno srce in ena duša«, a tudi njuno sovraštvo je bilo eno, tudi njuna maščevalnost je bila ena, neizpremenljiva do smrti.

Na vse to je mislila Marija Terezija, ko je slišala, da umirajoči Oton hrepeneče jeclja ime Franca Ferdinanda. Ni se dolgo pomišljala. Napisala je pismo in ga po slu poslala v Belvedere.

Sel se je vrnil s kratkim pisemcem Franca Ferdinanda. Franc Ferdinand je obžaloval, da ne more ustreči materini želji.

Nadvojvodinja, razočarana, a ne presenečena, je zbudila gledališko igralko, ki je bila v svinčeni trudnosti in iznemoglosti zaspala, ter jo naprosila, naj bedi ob naslanjaču. Naglo se je Marija Terezija oblekla in se odpeljala v Belvedere.

Zakonca sta sprejela nadvojvodinjo z obrazoma, ki nista obetala dobrega. Marija Terezija je uganila: zrekla sta se bila, da se ne dasta omehtati in pregovoriti. Tuja sta bila na smrt žalostni, od dolgega bedenja zelo oslavljeni, izmučeni materi neprijazna, odbijajoča čreza Franca Ferdinanda in Zofije, tuje njune oči, ki so zatajevale vsakršno čustvo. Z drhtečimi udi se je opotekla do naslanjača.

Mali oglasi

Letovišče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Pension »Pomorac«

Sumartin, otok Brač. Vila s teras ob pristanišču. Dobra hrana, vsa oskrba 40 din dnevno. Dnevna zveza s Spitom coln na razpolago. Lastnik Gillč.

14509-38

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Vezilja

za specialni stroj, dobi takoj mesto pri Gorčar, Ljubljana.

14722-1

Šoferja mehanika

zanosilnega, iščem za takojšnji nastop k novemu tovornemu avtomobilu. Plača po dogovoru. Zelo se je: Gostilna Stara pošta, Domžale.

14736-1

2 Zagarja

sprejem takoj. Predstaviti osebo Popovič, Križe pri Trzinu.

14727-1

Uradnik

mlajši, zmožen slovenskega, srbohrvaškega in nemškega jezika, dobi takoj službo. Ponudbe z navedbo vseh podatkov na ogl. odd. Jutra pod »Uradnike«.

14751-1

Hlapca

za prevažanje pohištva, sprejme takoj »Savae«. Gajeva ulica, Neboščin. 14772-1

Natakarico

izurjeno, simpatično, sprejem za boljšo gostilno ter pomivalno samo za nedelje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

14752-1

Postrežnico

pošteno in pridno, sprejem čez opoldne, vajeno vseh hišnih del in pranja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

14767-1

Večje torbarsko podjetje

sprejme dobro izveščeno torbarskega pomočnika. Javljati naj se samo prvotne mnenje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

14770-1

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

14770-1

Prodajam

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Za dvojčke

športni vozček, malo rabljen napredaj. Vprašati: Igriška 14, I. nadstropje, desno.

14728-6

Veliko omaro

železno zložljivo posteljo s modroci in umivalnik, prodam. Zidovska steza 2-1.

14723-6

MODROCE OTOMANE COUCHE ROLETE

kupite najceneje pri E. Zakrajšek LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Priprčate se!

Ze za 360.— Din

najmodrejša otomana samo pri Zakrajšek, Miklošičeva 34. Tel. 48-70.

13954-6

INSERIRAJ V »JUTRO«

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Vajenci (ke)

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Učenca

ki ima veselje do trgovine, dober računan, dobi takoj mesto pri Vinko Savnik, Radovljica.

14738-44

Vajeno

išče frizerski salon »Milas«. Tyrševa cesta št. 7.

14739-44

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

1. septembra bo otvorjen deklinski penzionat »NADA«

konverzacija v njih jezikih. Ljubljana, Cesta v Rožno dolino 14.

14768-1

Frizerko

izurjeno tudi v moški stroki, sprejem. Možitev ni izključena. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

14768-1

Mizarskega

sprejme takoj Jamšek Robert mizar, Guštani. Hrana in stanovanje v hiši.

14746-1

Krojaškega

sprejem za male in velike kose. Ivan Gostenčnik, Dravograd.

14725-1

Prodajalka

izučena v trgovini mešane ga blaga, če moge tudi v železnici, katera bi hotela pomagati tudi pri gospodinjstvu, dobi namestitev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

14744-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, za davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Gospodična

gre živat na dom za nova oblačila in popravila. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretna za vsakršno šivanje«.

14773-2

Upokojenec

42leten, sam, zanesljiv, želi mesto hišnika, sluge ali slično, tudi potnika sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavcije zmožene«.

14747-2

Pohištvo

spalnica in kuhinja, radi selitve pod ceno prodam. — Poizve se: A. Franksy, Križevniška ul. 9-1.

14510-12

Prodajam

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Za dvojčke

športni vozček, malo rabljen napredaj. Vprašati: Igriška 14, I. nadstropje, desno.

14728-6

Veliko omaro

železno zložljivo posteljo s modroci in umivalnik, prodam. Zidovska steza 2-1.

14723-6

MODROCE OTOMANE COUCHE ROLETE

kupite najceneje pri E. Zakrajšek LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Priprčate se!

Ze za 360.— Din

najmodrejša otomana samo pri Zakrajšek, Miklošičeva 34. Tel. 48-70.

13954-6

INSERIRAJ V »JUTRO«

Tinjec

(Glimmer) za fasade vsako množino dobavljamo ugodno. Anton in M. Urbic, Za greb, Maksimirska 114.

14362-6

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Majhno tehcnico

namizno decimalno za 25—30 kg, po možnosti železno, kupimo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mire«.

14731-21a

Stanovanje 2 sob

s pritlikinami, išče vdova po višjem drž. uradniku za julij ali prej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdovae«.

14730-21a

2-sobno stanovanje s pritlikinami, išče družina

dobro. Kupim Popis in ceno na: Dunat, Tyrševa c. 17.

14756-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Moško sportno kolo

najbolje znamke zelo poceni. Prodaj. Jager, Hira nova 16.

14771-41

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Opekarški stroj

z modeli za cementno opko, komplet, prodam, kakor tudi šamotne plošče. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cement«.

14739-5

Kupimo lokomobilo

ali motor na vpojni plin, z generatorjem za lesne odpadke in žagane, učinek okoli 30—50 KS, v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo fabrikata, letnico fabrikacije in stanje kotla pod »Lesna industrija« na ogl. odd. Jutra.

14732-29

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Jabolčnik

prodam 4—5000 litrov, pristni lastni pridelek. Lovrenc Krajnc, Ptuj.

14724-33

Pohištvo

spalnica in kuhinja, radi selitve pod ceno prodam. — Poizve se: A. Franksy, Križevniška ul. 9-1.

14510-12

Prodajam

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Za dvojčke

športni vozček, malo rabljen napredaj. Vprašati: Igriška 14, I. nadstropje, desno.

14728-6

Veliko omaro

železno zložljivo posteljo s modroci in umivalnik, prodam. Zidovska steza 2-1.

14723-6

MODROCE OTOMANE COUCHE ROLETE

kupite najceneje pri E. Zakrajšek LJUBLJANA

Miklošičeva 34

Priprčate se!

Ze za 360.— Din

najmodrejša otomana samo pri Zakrajšek, Miklošičeva 34. Tel. 48-70.

13954-6

INSERIRAJ V »JUTRO«

Stanovanja

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Stanovanje

dveh sob, s kopalnico, po možnosti tudi s kabinetom, čisto, v novi hiši, v centru ali blizu mesta. Iščen za 1. avgust ali 1. novembra. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Mire«.

14731-21a

Stanovanje 2 sob

s pritlikinami, išče vdova po višjem drž. uradniku za julij ali prej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vdovae«.

14730-21a

2-sobno stanovanje s pritlikinami, išče družina

dobro. Kupim Popis in ceno na: Dunat, Tyrševa c. 17.

14756-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Moško sportno kolo

najbolje znamke zelo poceni. Prodaj. Jager, Hira nova 16.

14771-41

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Opekarški stroj

z modeli za cementno opko, komplet, prodam, kakor tudi šamotne plošče. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cement«.

14739-5

Kupimo lokomobilo

ali motor na vpojni plin, z generatorjem za lesne odpadke in žagane, učinek okoli 30—50 KS, v dobrem stanju. Ponudbe z navedbo fabrikata, letnico fabrikacije in